GLAS SVOBODE
SLOVENSKI TEDNIK
ZA KORISTI DELAVNEGA LJUDSTVA.

Glas Svobode.

GLAS SVOBODE
SLOVENIC WEEKLY
DEVOTED TO THE INTERESTS OF THE LABORING CLASSES.

GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI.

"OD BOJA DO ZMAGE"! "KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO"!

Štev. 22. "Entered as Second-Class Matter July 8,'03 at the Post Office at Chicago, Ill, under Act of March 3 1879 Chicago, Ill., 29. maja 1908. Subscription, $1.50 per year. Naročnina $1.50 za leto. Leto VII.

Razgled po svetu.

AVSTRIJA.

Iz Dunaja se poroča: Veliko ogorčenje vlada v parlamentarnih krogih in med občinstvom radi nesramnega postopanja brigadnega poveljnika Collard, kateri je prisilil Salzburško garnizijo marčati 33 milj ob najhujši vročini. Rezultat njegovega tiranstva je sedemsto (700) bolnih vojakov. Vojaki so prehodili 33 milj v 13 urah in med tem imeli vojaške vaje. Hrane niso dobili nikakoršne. Iz med 800 mladih rezervistov je polovica opešala radi prenapora in solnčne vročine. 200 starih vojakov je opešalo in obolelo. Na povratu domov je poveljnik zapovedal hitro korakanje in vojake zmerjal in psoval. Socijalistični zastopniki so zelo vznemirjeni in bodejo storili potrebne korake.

SRBIJA.

— Iz Belgrada se poroča: Vest, da je kron-princ Jurij ubil vojaka je zbudila veliko pozornost. Mrliča so odpeljali na očetov dom v Kiševo in ker je oče sumil sinovo smrt je dal odpreti krsto in uvel post mortem preiskavo. "Narodni Listy" piše, da se je kronprinc hotel zabavati in v svoji šali (?) stavil, da s kroglo zbije prostakovo cigareto, katero je ravno kadil. Vstrelil je in krogla je obtičala v spodnji čeljusti.

Takovih manevrov spioh ne bi treba in to še v civiliziranih državah, kot je Avstrija ali pa Srbija.

OGRSKA.

Budapest, 28. maja. Naučni minister grof Apponiji je odobril predlog ljudskih šol in izposloval kraljevo sankcijo. S tem se daje prostost pouka v mažarskih ljudskih šolah.

Od ministra notranjih zadev grofa Andrassy pripravljeni zakon o volilni reformi vsebuje pluralno volilno pravico.

JAPONSKO.

Tokio, 28. maja. Rezultat zadnjih volitev še ni znan, ker pa je ministerski predsednik, ki je obljubil, da takoj po volitvi resignira, objavil, da še ostane za dobo petih let, je gotovo, da je vlada zmagala in da bo imela večino pri prihodnjem parlamentu.

Ta volitev je velike važnosti in to radi tega, ker so imeli socijalisti prvič v zgodovini postavljene svoje kandidate v treh distriktih.

Kandidat v provinciji Chiba je bil S. J. Katayama, kateri je bil pred 4 leti japonski delegat na mejnarodnem soc. kongresu v Amsterdamu. Ta Katayama je storil veliko za organizacijo Japoncev v Ameriki ob Pacifičnem obrežju.

Pri volitvi je dobil 300 glasov proti 2000.

300 glasov pri prvem nastopu je lepo število, če pomislimo s kakimi težavami se je imel boriti socijalizem.

FRANCOSKA.

Pariz, 23. maja. V Say sladkorni čistilnici je eksplodiral velikansk hotel, ki je veliko delavcev ubil in 40 ranil.

Zveza stavbinske stroke v Parizu je zmagala v boju proti svojim delodajalcem. Rezultat boja je 9 urni delavnik in priznanje delavske unije. Boj, katerega se je vdeležilo čez 50,000 delavcev zopet kaže, da unija je edina pot na kateri proletarijat pride do zmage.

PORTUGALSKO.

Lizabona, 27. maja. Lizabonski dvor je bankrot. Časniki s vsakim dnem prinašajo nove vesti o raznih dolgovih, katere ne morejo dvorni sorodniki poplačati. Sodnija je nedavno tega obsodila kraljico — mater Marijo Pia na plačilo $210. Kraljeva rodbina ni dobila niti centa iz državnega erarja že od Karolove smrti, ker kakor se zatrjuje je bil umorjeni kralj zelo zadolžen in najprej se morajo dolgovi poplačati in potem šele dobi rodbina svoje plače. To bo pa še trajalo precej časa in kraljevi dvor bo moral proglasiti konkurs.

— Vodja republikancev, Alfonzo Costa je javno izrekel, da ako vlada želi, je pripravljen razkrinkati imena monarhističnih politikarjev, ki so bili zapleteni v zaroti proti kralju. On zatrjuje, da sta bila Luciano Castro, vodja progresistov in Senho Vilhena, vodja regeneracionistov svarjena, da obstoji zarota proti kraljevemu življenju,da pa nista obvestila o tem premirja Franco, ker sta vedela, da je v zaroti večje število njihovih pripadnikov.

RUSIJA.

Petrograd, 27. maja. Štrajk s stradanjem je pričelo v ruski ječi v Samari nad 600 jetnikov. Vzrok štrajku je grdo ravnanje in pretepanje jetnikov.

Berolin, 28. maja. Iz Varšave poročajo, da je ruska vlada zopet zaprla 40 poljskih šol.

Petrograd, 28. maja. Odbor državnega zbora je odobril načrt za gradnjo Amurške železnice, kakor ga je predlagala duma.

ITALIJA.

New York, 28. maja. Poalo Tuccimci, italijanski inženir, ki se mudi v Združenih državah v interesu odbora rimskih kapitalistov in odličnejših mož, kateri so stavili propozicijo,, da napravijo iz Rima morsko pristanišče, je danes sem dospel. Priprave v tem mestu se bodejo ukrenile za organizacijo odbora, ki bo kooperiral pri tem delu s odborom v Rimu. Tuccimci je že organiziral podobne odbore v Philadelphia, Washingtonu in Bostonu.

Mestno svetovalstvo je že začelo s gradnjo cest in železnic, vodečih iz Rima do obrežja. Načrti za kanal še niso dogotovljeni.

ANGLEŠKA.

London, 27. maja. Po celem Angleškem vlada mizerija. Sedaj ko so svetovne ladjodelavnice manj ali več radi industrijalne krize prizadete zadela je delavce v ladjedelnicah še druga bolj znatna nesreča.

Veliki shipyard lockout je pahnil v bedo 6 tisoč delavcev v Londonu in 10 tisoč v Sunderland.

Inženirski štrajk in shipyard lockout so storili konec vsakega upa za delo, dokler se štrajk in lockout ne prekličeti. Delavstvo trpi gladu in pomanjkanja.

Ljubinska drama.

Iz Laporte, Ind. se poroča, da je Albert Roubick danes izjavil in se priznal kot ubijalca svojega bivšega gospodarja Balo Kvasnička, chicaškega zlatarja. Roubick je nadalje izjavil, da je ubil Kvasnička samo iz ljubezni do njegove žene, gospe Kvasnička, katera mu je tudi ljubezen vračala.

Gospa Kvasnička to zanikuje in trdi, da ni imela nobenih ljubimskih razmer s bivšim hlapcem na njihovi farmi.

Ameriške vesti.

Unijska zmaga.

Guthrie, Okla. 27. maja. Poslaniška in senatorska zbornica je sprejela bill št. 81 B, kateri določuje kazen z zaporom za vsakega delodajalca, ki ne bi dal dela delavcu radi tega, da je isti ud strokovne unije. Ravno isti bill prepoveduje delovanje Pinkertonovih detektivov v državi. Bog vé, če je ta zakon protiustaven?!

Socijalist poroči socijalista.

V Harvey, Ill. na socialist tiketu izvoljeni policijski magistrat Jesse Coale je pričel svojo uradno poslovanje s poroko socijalista Viktorja Wattia in njegove družice.

Socijalisti na delu.

Socijalizem bo šumel po malih mestecih v Cook okraju. Predrzni socijalisti, tako stari politikarji imenujejo poulične govornike, bodejo začeli svojo akcijo s prišlo soboto. G. T. Fraenckel, tajnik Cook County Socijalistične stranke, katerega so maywoodski stari politikarji s svežimi jajci ometali bo vodja govornikov. V sredo je govoril v Fremontu in krogla delovanja se je zavrtela. Socijalistični govorniki bodejo nosili "eggproof" obleke...

Frank O'Hare je odšel v Kankakee od tam gre v sosedna mesta kot Joliet, Streator, Bloomington, Peoria, Galesburg, Havana, Taylorville, Springfield, Jacksonville, East St. Louis in raznih drugih mestih. Slovenci po teh mestih naj nikar ne zamude prilike slišati dobrega govornika.

Velika povodenj.

Iz Fort Worth, Texas se poroča, da je reka Trinity prestopila obrežje in poplavila vso okolico. Konštatirano je, da je sedem oseb mrtvih, 5,000 brez doma in veliko se jih pogreša. Škoda je velikanska. Mesti Fort Worth in North Fort Worth imati največ škode. Železnični promet v državi Texas je zelo oviran, ker so skoraj vsi tiri manj ali več razdrti in poškodovani. Poškodbe se cene na več miljonov dolarjev.

Iz Beardstown, Ill. se poroča, da je Illinois River narastel že 20.6 čevljev čez normalno gladino. Vse mestece je v vodi in popolnoma pretrgano od druzega sveta. Noben vlak ne gre skoz, telefon in telegrafičen sistem je v najslabšem položaju. Ljudstvo je mestece zapustilo in se naselilo po bližnjih holmcih, kjer živi v šotorih. Voda je napravila veliko škode poslopju in v predajalnah.

Taft v konfliktu s "Jim Crow."

Potnik, ki se je vozil na onem vlaku kot republikanski kandidat Taft je pripovedoval sledeče: Bill Taft je naročil obed za štiri osebe, to je za se in svoje tri spremljevalce, od kojih je bil eden zamorec. Ko pridejo v jedilni voz in skupno prisedejo k njihovi mizi pristopi sprevodnik vlaka in naznani Taftu, vojnemu tajniku, da so Jim Crow-evi zakoni v Južni Carolini zelo strogi in da potemtakem zamorec ne sme jesti v vozu in pri mizi dokler niso vsi belokošci našičeni. Taft je proti temu protestiral, a mu ni nič pomagalo, črni spremljevalec se je moral odstraniti.

Ta zakon je velika krivica črnokozcem in drugič pa vojni tajnik Taft naj bi saj toliko vedel, da "pred zakonom smo vsi enaki in da Taft ni nobena izjema. Bog vé, če Taft to vé.

Dobri časi — dve sliki.

Iz Ashland, O. se poroča: Krasni kapitalistični sistem je bil tu ilustriran pred par dnevi ko je bilo osem ameriških državljanov prisiljenih celi dan delati skoro brez hrane.

Delavski predstojnik je o poludne opazil, da tih osem mož klaverno sedi ob potu in da ne jedo svojega kosila. Stopil je k njim in kmalu poizvedel, kaj je vzrok pobitosti. Odšel je v mesto in jim poslal en hleb kruha, katerega so si razdelili na osem enakih delov. To je bila vsa hrana, katero so dobili ta dan.

*

Hetty Green, "živa žica" je danes gostila 16 reci 16 gostov in za vsak krožnik jedi je plačala po $20.00. Samo cvetlične dekoracije so stale $50.00. Za šampanca in druge likerje pa se ne ve koliko je izdala.

Družba osmih mož-delavcev se mora zadovoljiti s 5c na dan za hrano, med tem ko bogati postopači mečejo denar po nepotrebnem.

Ženitovanjsko popotovanje — v box kari. —

Med tem ko sta bila na ženitovanskem popotovanju, mož in žena imenom Bender iz New Yorka sta bila aretovana. Žena je bila oblečena v moški obleki, a lase je pa nosila v malhi. Policija ju je našla v box kari na Lake Shore & Michigan Southern in ju aretirala.

Denarja nista imela nobenega in pri sodnji sta povedala, da sta bila namenjena v Dakoto, kjer sta upala delati boljše življenje. Poročila sta se 18. maja in ker je prevelika brezposelnost v New Yorku sta se odločila tako potovati.

Oče 27 otrokom.

James Allen Monroe, dobro znan med živinskimi trgovci in še bolje znan kot oče 26 otrok, mu je nerodna štorklja prinesla še eno deklico Virginijo: Srečni oče!

Carrie Nation dobila 30 dni.

Pittsburg, Pa. 28. maja. Carrie Nation iz Kansasa, katero so včeraj aretirali radi nedostojnega vedenja in kalitve miru je bila danes obsojena. Sodnik Brady jo je obsodil na globo $25 in stroške ali pa 30 dni zapora. Globe ni hotela plačati zato so jo odvedli v Alleghensko delavnico, kjer bo odslužila svoja kazen.

Na potu v svoje novo stanovanje je zavpila:

"I would rather go to jail than to go to hell?"

Poročilo nič ne pove, če je rogovilila s svojim "hatchetom" po sodnijski bari. Je imela najbrž strah!

John Mitchell, pravijo, bo kandidiral s Brynom, kot demokratski kandidat za podperdsedniško mesto. **Ne pozabite Debsa in Hanforda!**

DENARJE V STARO DOMOVINO
pošiljamo:

za $ 10.35	50 kron,
za $ 20.50	100 kron
za $ 41.00	200 kron,
za $ 102.50	500 kron,
za $ 204.50	1000 kron,
za $1018.00	5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriličneje do $25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.
109 Greenwich St., New York
6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

IZ DELAVSKEGA POLJA.

Tri in trideseta konvencija Amalgamated Iron and Steel Workers, katera je začela z zborovanjem že s 5. majem v Knights of Columbus dvorani v Youngstown, Ohio je končana.

V teku dvatedenskega zasedanja je najglavnejša točka, sprejem predloga za bolniško podporo in usmrtnino, sprejem stare mezdne lestvice in svoboden vstop v organizacijo.

Do sedaj ta organizacija ni sprejela nobenega zamorca, kar je seveda imelo zle posledice. Zamorci so namreč bili prisiljeni skabati in so jih družbe v slučaju stavke najemali kot stavkokazce. S tem da je konvencija dovolila zamorcem vstop v organizacijo bo najbrž prenehalo skabanje od strani zamorcev.

Brezposelnost. V Birminghamu je 3000 livarjev, delavcev na železnini in jeklu brez posla. Okoli 10,000 delavcev raznih drugih strok pohaja po ulicah.

— V Gadsend, Ala. je šest in trideset plavžev (blast furnaces) od katerih pa polovice že od lanske jeseni ne kurijo. Računi se, da 2000 delavcev je brez dela.

— V Andersonu je velika izdelovalnica tovornih vozov in livarna, katera pa že počivajo od božiča. 2500 delavcev čaka obupno na pričetek dela.

— Gate City je velika tovarna The Public Iron and Steel Corporation, katera tudi ne posluje že dalj časa. Vsi delavci so odslovljeni in korporacija je napovedala delavcem, ki so stanovali v kompanijskih hišah, da morajo plačati najemnino ali pa se seliti.

Znižanje plače. Falls Rivers, Mass. 28. maja. Nova plačilna pogodba med izdelovalci bombaževine in delavci oziroma tkalci, ki ostane veljavna do prihodnjega novembra je stopila v moč z današnjim dnem. Glasom te pogodbe se je zadovoljilo 25,000 delavcev in delavk z znižanjem plače za 17.94 odstotkov.

15.000 delavcev v cerkvi. Iz Kansas City, Mo. se poroča, da je na Rev. C. Stelzle-jev poziv prišlo 15.000 delavcev, da se posvetujejo o važnih delavskih in cerkvenih stvareh. Rev. Stelzle je pripomnil v svojim govoru, da se no more več zatajevati organiziranega delavstva in da je treba storiti potrebne korake za skupno delovanje cerkve in delavstva.

To je fakt in želeti je, da se bi duhovčina zavzela za delavske in ne kapitalistične interese.

Stran od Coeur d' Alene distrikta.

Iz Miners Magazina povzamemo sledeče:

Naznanja se nam, da je neki James Kelly, reprezentant Federal Mining Comp. tega distrikta sedaj nekje v državi Missouri in baje vposluje delavce, katere pošilja v ta distrikt s obljubo, da dobe delo v rovih, zatrjevaje, da tam ni dovolj delavcev. Če je tako, opozarjamo premogarje in rudarje v Zjedinjenih državah na dejstvo, da v tem distriktu je več delavcev kot dela. Premogarji po vshodu naj vzamejo na znanje, da je tu na zapadu več kot 25,000 rudarjev in premogarjev brez dela.

S tem importiranjem delavcev v ta distrikt namerava družba naj brž, ko hitro se poveča armada brezposelnih, znižati plačo unijskim delavcem ali pa vposliti neunijske delavce v svojih rovih.

Toraj stran od Coer d' Alene distrikta!

Smrt in pogreb Jakoba Nesreče.

Spisal Ivan Cankar.

IV.

(Nadaljevanje.)

"Morda pa le ni bilo prav, da sva vabila Žabarja!" je opomnil Peter v skrbeh.

"Saj ni treba, da bi hodil mimo luž in žab!"

Še k mizarju sva se napotila, da bi rakev naročila. Ko sva šla mimo farovža, je gledal župnik skozi okno in naju je veselo pozdravljal.

"Kako sta opravila? Ali že imata pogrebce?"

"Imava jih!"

"Nikar ne reci, kdo bo nosil!" je zašepetal Peter. "Ni treba, da bi se smejal."

"Pridite tod mimo . . . rad bi videl ta pogreb!"

"Vsaj z malim zvonom bi malo zaklenkali!!" je zaklical Peter.

"Še s kravjim zvoncem ne!" je odgovoril župnik in se je smejal tako prijazno, kakor da nama je bil razodel nekaj zelo prijetnega.

Mizar je stal na dvorišču v zelenem predpasniku; pravkar se je bil prepiral z ženo in je stopil iz veže, ves zaribljen v obraz; starec je bil, nekoliko upognjen, z rdečimi, zdravimi lici in belimi lasmi.

"Kaj pa vidva?" naju je ogovoril neprijazno.

"Rakev sva prišla naročit."

"Za koga?"

"Za Jakoba Nesrečo!"

"Kaj je umrl?"

"Obesil se je!!'

Rdeči obraz je zardel še bolj.

"Pa sta prišla k meni po rakev? Zbijta jo sama, če je vajin brat!"

"Bi jo zbila, pa nimava ne lesa ne žrebljev in tudi časa je premalo."

"Storita kakor vaju je volja za obešenca ne bom zbijal rakve."

"Saj ni potreba, da bi bila imenitna rakev . . . ampak nekaj le mora biti . . . tako ga ne moreva zakopati . . . da bi mu prst ležala na obrazu in na očeh in bi mu silila v usta . . . pomislite!"

Gledal je nekaj časa, nato se je nasmehnil hudomušno, skoro zaničljivo.

"Čudno, da se prej nisem spomnil! Dobro! Rakev bosta dobila, še zastonj jo bosta dobila, prav lepo rakev!"

Šla sva z njim preko dvorišča. V kotu, blizu svinjaka, je slonela rakev ob zidu; velika, črna rakev z belim križem na pokrovu.

"To rakev vama prepustim zastonj; če je prekratka, naj se fantot malo skrči. Toda križa ne dam, križ je treba zamazati!"

Takoj je prinesel lonec in je premazal križ s črno barvo.

"To je namreč tista rakev, ki jo je napravil največji potepuh, kar jih je živelo kdaj na svetu. Prišel je, popoten delavec, in se delal sila poštenega; še pokrižal se je, preden je začel s tem delom. Ampak drugi dan, komaj je bila rakev dovršena, me okrade dodobrega in izgine brez sledu; celo pipo mi je ukradel in moji ženi predpasnik, ker mu je ležal napoti . . . . Le vzemita to rakev; tat jo je delal za razbojnika!"

Vzela sva rakev in sva šla.

"Ob pogrebu bova molila še očenaš za tistega potepuha!" je rekel Peter, ko sva stopila na cesto.

Dolga je bila pot in zelo čudna. Na pragu so stali ljudje in so gledali za nama; nekateri so gledali mrko in zlovoljno, drugi so se smejali. Midva pa sva čutila v srcu, kako je legala na naju senca Jakobova, vse sovraštvo in zaničevanje, ves temni delež Jakobov od pravičnih ljudi.

Trudna sva bila in molčala sva žalostna, ko sva se vrnila v brlog. Položila sva mrtveca v rakev, Peter pa je legel na plahto in je takoj zaspal. Ko sem gledal njegov upali, trudni obraz, sem se čudil, kako podoben je bil Jakobu, spečemu v rakvi. Mlajši je bil, nekako mirnejši in nežnejši, toda bila je tudi na njegovem obrazu tista uporna bridkost, ki oznanja osamljenca. In vendar me je obšla takrat tiha, sladka zaupnost: Ti se ne boš zmotil; kakor si nežen, ne boš se udal . . .

Prečudno smešna vest, strahotno smešna, kakor glas o polnočni predpustni burki na pokopališču, se je razneslo po fari. Vest o pogrebu, kakršnega še ni videl krščanski svet. Prihajali so ljudje v kotlino, stali so v gručah na cesti, razgovarjali so se pred hišami in so se smejali.

"Kje pa je obešenec, kaj še ne pridete kmalu z njim?" je zaklical nekdo pred brlogom.

Žabar je sedel na kameniti skrinji, gledal je v tla in je majal z glavo. Črno suknjo je bil oblekel, Bog vedi, kje jo je dobil, in tudi škornje je imel. Andrejaž je slonel ob zidu in je klel. Sklonil se je časih, vzdignil je veliko steklenico, ki je stala na tleh ob rakvi, in je pil.

"Kakor mi vere, žal mi je, da sem prišel. Toda zdaj sem že pil, zdaj ne pomaga nič!"

Peter se je stiskal k meni in solze so mu lile po licih.

"Kaj pa hočejo še zdaj? Saj je že mrtev! Vsaj zdaj bi ga pustili pri miru!"

Krik in smeh paglavcev je segal do nas.

Tudi meni je bilo čudno pri srcu.

"Kaj bi ne bilo boljše, Peter, če bi ga zagrebla sama, tiho, v mraku, da bi ne zijali ljudje?"

"Ne . . . vpričo ljudi . . . Tudi on sam bi rekel, če bi ga vprašala: vpričo ljudi!"

Celo Andrejaž je ugovarjal.

"Zdaj smo že tukaj . . . zdaj smo že natočili, pa še izpijmo!"

Poveznili smo pokrov, zabili smo žreblje.

"Zbogom, Jakob . . . lepo te bomo zakopali!" je zaklical Peter in je jokal.

"Vzdignimo!"

Vzdignili smo; Peter in jaz sva bila premajhna, zato je bila rakev spredaj globoko nagnjena. Stopili smo iz brloga ter se napotili na Golgato.

Že od začetka se je naključila sitnost. V procesiji so se podili paglavci pred nami, preko mračne kotline, po klancu navzgor. Nenadoma se je okrenil umazani paglavec, skočil nam je naproti in je zakričal.

"Žaba! Žaba!"

Takoj je izpustil Žabar rakev, da bi pobegnil. Andrejaž ga je zgrabil za roko, rakev se je zazibala in bi se bila skoro zvrnila, Peter se je opotekel.

"Ti prokleti norec ti!" je kričal Andrejaž. "Kje pa vidiš kakšno žabo, kje jo vidiš? Še enkrat mi izpusti, pa te bom stresel za lase. — Ti pankrt tam spredaj pa še eno besedo zini in občutil boš bridko, kdo je Andrejaž! — Lep pogreb, res; ni vreden žganja!"

Paglavec je pobegnil, Andrejaž pa je klel še dolgo.

Komaj smo stopili na cesto, je šla naša procesija skozi vas ob živem, glasnem špalirju. Videl sem, kako so se družili k nam čudni ljudje, ki jih nisem poznal in jih prej nikoli nisem opazil. Bosi, razcapani, umazani; obrazi temni in sirovi, oči v tla uprte. Molče so se pridružili, molče so šli s procesijo in nihče ni vedel, odkod so bili, kedaj so prišli, iz katere veže so hušknili.

Tudi Peter jih je ugledal in videl sem, kako se je med solzami nasmehnil, z zadovoljnim, otroško prešernim nasmehom.

"Saj sem vedel, da bo velika naša procesija!" je izpregovoril. "Vesel bi bil Jakob, da bi jo videl . . . veliko bratov mu je bilo rojenih!'

Prišli smo mimo županove hiše; stal je na pragu, držal je v roki smodko in se je smejal od srca. Tudi brivec je stal na pragu, na drugi strani, in je zaklical preko ulice.

"Takole jih zajemite, župan, kakor so skupaj . . . pa ne bo več v fari tatov in razbojnikov."

Takoj se je oglasil Andrejaž.

"Ti sam si tat in razbojnik, brivec! Rajši nosim obešenca, kakor bi nosil tebe . . . ta se je obesil sam, tebe bo pa rabelj!"

Ljudje so se smejali brivcu in Andrejažu, jaz pa sem videl dobro, da je bila skrita za glasnim smehom tiha, globoka sovražnost; usta so se smejala, iz mrkih oči pa je gledala zloba.

Ob procesiji, na obeh straneh, namesto pogrebcev s prižganimi svečami, so se podili bosi paglavci. Namesto molitve duhovnikove je spremljal Jakoba prešeren smeh.

Z zardelim obrazom se je ozrl Peter proti meni.

"Bolj je vesel teh paglavcev in teh potepuhov, nego bi bil vesel črnih pogrebcev in župnikovih litanij. Še v najbolj cesarskih mislih ni mislil pač nikoli, da bo tako imeniten njegov pogreb!"

"Glejte jih, glejte!" je kričal izza plota kmet in je kazal na nas z iztegnjeno roko. "Zbrali so se berači in razbojniki iz cele dežele, saj jih je kakor listja in trave . . . črna vojska gre, ljudje božji . . . toča in kuga!"

Morda so bile dolge, prečute noči, morda je bila bridkost, ki je ležala težko na mojem srcu . . . truden sem bil in šel sem kakor v sanjah.

Župnik je slonel ob oknu, ko smo prišli mimo; njegov obraz pa ni bil več vesel, temveč teman je bil in resen.

"Molite vsaj, molite!" je zaklical. "Odkrijte se razbojniki!"

Takoj smo se odkrili in Andrejaž je začel moliti s hripavim, pijanim glasom.

Ko smo dospeli na pokopališče, je bilo že polno ljudi; stali so tam z radovednimi, na smeh pripravljenimi obrazi, kakor da bi se nadejali kratkočasne komedije. Andrejaž je molil še zmirom in mi vsi smo molili z njim; v srca nas vseh, vse te dolge procesije, je bila legla nenadoma tiha resnoba.

Nesli smo rakev v kot, ki je bil ograjen s plotom in porastel s praprotjem in osatom. Tam je bila izkopana jama, lopata je že ležala poleg, grobarja pa ni bilo.

"Blagoslovljene vode ni in ne kropilnika!" se je ozrl Andrejaž. "Če ni duhovnika, še tega ni treba; tudi tako bo spal. — Ovijte vrvi, zgani se, ti rogovilež tam . . . spustimo ga!"

Spustili smo rakev v jamo in vsi, kolikor nas je bilo, smo zgrabili po pest prsti in smo jo vrgli na rakev, bratu zadnji dar. In videl sem, da nas je bilo veliko. Zmirom so prihajali drugi, rastli so kakor iz zemlje, kakor iz teh nasutih gomil, izpod križev tam in vsi so si bili podobni, vsi so gledali temno in mrko, vsi so molčali.

Stal sem ob jami; silna vroča žalost mi je stiskala srce kakor pesti

"Vi vsi, ki ste mu bratje . . ."

Ne vem, kaj sem hotel govoriti, slišal sem svoje besede kakor iz daljave; Peter je slonel ob meni in je zaihtel.

V tistem trenotku se je razlegel po pokopališču čuden krik; nekateri ljudje so se smejali, drugi so bežali prestrašeni. Razmeknile so se vrste, prikazala se je ženska pred nami, tik pred jamo. Mestno je bila oblečena, klobuk je imela na glavi in od klobuka je visel dolg črn pajčolan; vsa blatna je bila prašna in zasopla, kakor od dolge poti. Njen obraz je bil bel in zelo upal, njene velike črne oči so gledale nemirno, kakor blodeče v vročici. Videl sem jo in sem jo takoj spoznal.

"Usmilite se me, ljudje krščanski, njegovi bratje . . . jaz sem ga proklela, moj je greh . . . moja kletev leži v njegovem grobu . . . težko leži na njem . . ."

Hotela je poklekniti, vzdignila je sklenjene roke, toda nenadoma se je okrenila.

"Kaj pa se ti smeješ tam, ti paglavec nesramni? Če je bil devetkrat preklet, prej je našel pot v nebesa, nego jo boš ti našel, tatinska duša! . . . Zakaj me tako gledate? Kaj sem vam storila?"

Ozirala se je nemirno, ugledala je župnika med vratmi in je hitela proti njemu preko pokopališča; spotikala se je ob gomile, krilo je bilo predolgo in jo je oviralo.

"Čemu pa se režite tam na pragu? Do praga ste lahko prišli, do groba niste mogli? Zakaj mu niste zvonili? Za vašim pogrebom še pes ne bo lajal!"

Župnik se je okrenil in je naglo pobegnil. Ob zidu je slonel kmet, prižigal si je pipo in je izpregovoril napol smeje, napol zlovoljno.

"Če si njegova mati, bi bila gledala prej!"

Ženska se je zgrudila na kolena predenj, kmet je pljunil v stran in je šel.

"Kdo je to? Kaj je to?" je klical Peter in je ves trepetal. Potepuhi so stali mirno in so poslušali; stvar jih je najbrž samo toliko zanimala, kolikor je bila komedija.

Z dolgimi koraki je prišel birič, krivonog, rdečenos in nikoli trezen človek. Stopil je pred žensko, pogledal jo je najprej pazljivo, nato jo je prijel za roko.

"Kakšne stvari pa počenjate na pokopališču? Čemu pa ste gosposko oblečeni, če ne veste, kakšno vedenje se spodobi? Zdaj pa le kar brž z mano, da Vam bo župan povedal svojo molitvico! . . ."

Kakor v omotici sva se vrnila s Petrom v vas; naravnost v kotlino sva se napotila, v zapuščeni dom. V temi se me je oklenil Peter, čisto pred obrazom sem videl njegove velike, svetle oči.

"Tisto noč, ko sva čula . . . . ali veš, kje je bil tisto noč . . . Šel je in ji je poljubil roko in je bil odrešen . . . Roko ji je poljubil, ko je spala, ona pa je vstala nemudoma in se je napotila . . ."

Zajokal je Peter, jokal je dolgo v noč in je obolel. Ko je vstal, ob pozni jeseni, je bil tih in miren kakor človek, ki je zgodaj spoznal . . . Jaz sem šel iz tistih krajev in le v bridkosti, le v tihi osamljenosti se spominjam nanje, spominjam se nanj, ki je bil v bridkosti moj brat.

(Konec.)

Za najboljšo obleko

po najnižjih cenah pojdite k . . .

THE ATLAS CLOTHING CO.

vogal Blue Island ul. in 18. ceste.

Stotine vzorcev modernih moških OBLEK

$5.00 do $25.00

Obleke za dečke vse mode in barve .....

od $2.50 naprej.

ZASTONJ Patent obešalo za obleke s svako obleko.

WISCONSIN PHONE 413

LOUIS ROBSEL SALOON

Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.

24 Union Street.

KENOSHA, WISC.

John O. Hruby

TRGOVEC

s pohištvom, železnino. pečmi, karpeti itd.

Peči in ringerji (wringers) se hitro in dobro popravijs

589-591 Centre Avenue

Chicago, Ill.

CUNARD HUNGARIAN AMERICAN LINE

Iz New Yorka v Sredozemsko morje in Adrijatička pristaništa. V REKO potom GIBRALTARJA, NEAPELJA IN TRSTA.

Novi, moderni parniki s dvema vijakoma.

Slavonia, Pannonia, Carpathia, Ultonia

(Težki 10,000 do 13,000 stotov)

Parnika "CARONIA" in "CARMANIA", dva največja parnika na svetu celo leto redno vozita.

Za natančne pozvedbe za odhod in prihod parnikov, kakor tudi za vozne cene in o tretjem razredu obrniti se je na:

CUNARD STEAMSHIP COMPANY LTD.

F. G. WHITING, ravnatelj.

67 Dearborn St., Chicago

Slovenski Stavbenik

HIŠ IN POSLOPJA

se priporoča vsem Slovanom po ceni brez vsake konkurence. Za izvrstno delo se jamči

ANDREJ ULLE,

452 Spruce St.,

COLLINWOOD, OHIO

Potrebujete premog, drva ali se mogočete želite seliti tedaj se zglasite pri

MARTIN-U LYMAN,

617 So. Center ave., Chicago, Ill.

Tel. št. Canal 915

ANTON LINHARD & SON

— Pogrebnika —

Kočije za dobiti za vse priložniti.

471 W. 19th Street Chicago, Ill

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St, Tel. Canal 1405

Ilirija vstani!

Spisal L. M.

Nadaljevanje.

Brat Hrvat češče rabi prislovico: Vsaka sila do vremena. In to prislovico porabili so takrat skoro vsi rodovi. Kralji, velikaši, kapitalisti in duhovniki so živeli silno potratno, a ljudstvo pa je brezmejno trpelo. Ljudstvo ni imelo nobenih človeških pravic in beda je bila velikanska. Tem občutnejše je postajalo tlačanstvo, tem bolj je ljudstvo hrepenelo po odrešeniku.

In res, odrešenje je bilo pred durmi. Krist se je porodil in ko je odrastel, pričela se je nova doba. Do takrat latentni — prikriti — socijalizem je izbruhnil s vso silo liki tleči žrjavici, katero oživi blagodejni vetrič. Novi uk za osvoboditev ljudstva je dobival s vsakim dnem več privržencev. S rastjo števila pripadnikov, množilo se je število sovražnikov med "ta višjimi".

Ako natančno prečitamo zgodbo novega testamenta in premislimo vso stvar in okolnosti, pridemo do zaključka, da uk, katerega je učil Krist je času primeren uku, katerega danes uči socijalizem. (Uk, katerega je učil rimski Paul — Saul — in na katerega se evangeliji današnje kat. cerkve s prav malimi izjemani opirajo ni v soglasju s Kristovim ukom, toraj se tudi ne strinja s socijalizmom.

Se ve ta primera ne bo povolji klerikalcem toda mi ne moremo na ljubav mračnjakov resnice zapostavljati.

Toraj približajmo se ti-le točki in oglejmo si jo nekoliko podrobnejše.

Krist je učil ljubezen. Rekel je: Ljubite se med seboj! in zopet: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!

Le-ta uk je prevzvišen in vsebuje najvišjo kulturo, je višek vseh idealov človeštva; ž njim zametuje vsako domišljijo prvenstva, nadvlado, zametuje boj, uboj, vojno, dvoboj, umor, nakopičevanje bogastva in sto in sto takih in enakih stvari, katere nasprotujejo ljubezni.

Ljubezen vsebuje enakopravnost. Socijalizem uči enakropravnost; isti zametuje boj, uboj, vojno, nakopičenje bogastva nepravnim potom itd. itd.

Kristus je nadalje učil, da smo si vsi bratje brez razločka veroizpovedi ali polti. Socijalizem je mejnaroden, to je ne pozna razlike med poltjo, narodom ali veroizpovedjo in se ne vmešava v verske pripadnosti svojih članov.

Dandanes duhovščina svari svoje ovčice pred socijalisti, češ, da so brezverci; bogokletniki, itd. itd. (Zakaj tako govore, ni treba pojasnovati).* On je videl v vsakemu človeku svojega brata, potem naj si je bil žid, zamorec, malikovalec ali kar si bodi, za vsakega je bilo njegovo plemenito srce.

Židovski duhovniki, pismouki, farizeji, mitničarji — sami bogataši, predpodobe današnjih kapitalistov — so začeli vpiti, da Krist uči "krivo" vero, da podpihuje ljudstvo itd. Isto se danes dogaja s **socijalizmom.**

Navedli bi lahko nebroj takih prilik.

Ako se čita biblija nove zaveze, potem razne knjige o pričetku in razvoju krščanske vere, o razvoju katoliške cerkve in drugo, se takoj vidi, da se biblija ne strinja z zgodovino, temveč da je v bibliji mnogo falsifikacij in zategadel se moramo držati le zgodovinskih podatkov.

Vse te knjige nam pa svedočijo, da je Krist učil zgolj to, kar nas uči socijalizem in da je bil Kristov nauk načeloma za osvoboditev ljudstva, da se ljudstvo zdrami in da se zaveda svojih pravic. Toraj smemo smelo trditi, da je v tisti dobi socijalizem dospel na višek.

Krist ni hotel preklicati svojih prepričevalnih ukov, marveč jih je potrdil s smrtjo na križu v dokaz resničnosti.

V Rusiji streljajo socijaliste; v Nemčiji jih mečejo v večletne ječe; v Avstriji, Italiji Španskem, Portugalskem, v Ameriki in drugod jih neprenehoma preganjajo. Kulturni kapitalisti, — potomci rimskih cesarjev, judovskih velikih duhovnov itd — še vedno delajo po vzgledu svojih pradedov.

Vse, vse, ravno tako kakor za Kristovega časa je tudi danes.

Socijalizem kliče vse pod kapitalističnem jarmom zdihujoče proletarce pod svoje okrilje. On ščiti zatirane, probuja dremajoče, uči nevedne. On odbija kapitalistične napade na delavske sloje in nas rešuje vsakojakega fanatizma.

Kakor smo že rekli, kapital in klerus delujeta zajemno proti delavcu in vsaka vlada, naj si ji bode na čelu kaka po milosti božji kronama glava ali pa od ljudstva zvoljeni predsednik, podaja eno roko kapitalu, drugo pa klerikalizmu. Zadnji dve imenovani struji se s vlado bratsko objemati in si prisvojujeti na stroške proletarijata vse mogoče in nemogoče oblasti.

Vsako tako hudobijo in pregreho je Krist neumorno pobijal in ožigasoval in vse kar je Krist storil, dela še danes socijalizem.

Krista so preganjali zaradi resnice, socijalizem preganjajo tudi zaradi resnice.

Še neko okolnost naj pojasnimo. Vprašanja pridejo: Kdo je proletarec?, Kedo je kapitalist?, Kaj je vlada? itd. Na to vse odgovarjamo.

Kdo je proletarec? Proletarec, v obče je vsakdo, ki nima toliko, da bi živel brez dela celo svoje življenje. Menda pa vendar ni proletarec samo delavec, — ki nima svojega imetka?! O, ne! Tudi ti kmetič si proletarec, čeravno poseduješ nekoliko zemljišča, imaš eno ali dve kravici, par voličev in kako staro mrho. Se ve, ti se rad postavljaš in računaš, da je tvoja posest in tvoj imetek vreden recimo 6 tisoč dolarjev ali celo 10 tisoč in vsled tega navadnega delavca v svojem napuhu preziraš in se kaj rad prištevaš k premožnejším. Mi ti to veselje prepuščamo, ali vedi, d asi vendar proletarec in da si med kapitalisti, ki premorejo miljone in biljone, pravcata **ničla.**

Kot tak, da imaš 10.000 denarjev premoženja imaš tudi morebiti petero otrok, od katerih daš štirim doto, petemu pa ostalo premoženje. Ker denarja nisi prav gotovo imel, da bi izplačal dote, si ga izposodil in obremenil zemljišče, ali si pa toliko odprodal od zemljišča, da si otroke odpravil. Kaj in koliko si izročil petemu otroku? Zadolženo zemljišče, razdrto kmetijsko poslopje in mogoče kako najboljšo njivo, na katerem pa si sam tako dobro vknjižen za svoj vžitek, da vse skupaj ni vredno po odbitku bremen, da bi celo stvar obdeloval. To je vse. Kaj pa je s teboj, moj prijatelj? Tebe pa za vžitek sin pod kap vrže? Toraj nehvaležna brca ti ostaja od tvojega bogastva in reči še, da nisi proletarec! — —

(Dalje prihodnjič.)

CENJENI NAROČNIKI.

Na naš poziv se je odzvalo brojno število naših zvestih čitateljev in naročnikov in poravnalo zaostali dolg na naročnini za "Glas Svobode". Mnogo jih je poslalo nove naročnine. Hvala. Še jih je pa nekaj, ki nam dolgujejo in te prosimo, da store v najkrajšem času svojo dolžnost. Oni pa kateri so brez dela in tega ne morejo storiti naj nas pa obvestijo pismeno.

Uprava "Gl. Sv."

Organizacija je moč, s ktero računajo vaši delodajalci.

Rojaki pozor!

Naš zastopnik Franjo Budna, se sedaj mudi v državi Michigan in od tam odpotuje v Minnesoto. Isti je opravičen pobirati naročnino na "Glas Svobode" in drugo. Rojakom in somišljenikom ga toplo priporočamo.

Uprava "Gl. Sv."

SLOVENCEM V POGLED.

Slavni direktor Collins N. Y. Medical Instituta: —

Prejela sem Vaše pismo ter Vam naznanjam, da sem ozdravila. Zahvaljujem se Vam za Vaša zdravila, katera so mi takoj pomagala. Sedaj ne bodem drugih zdravil vzela, sem po prvih ozdravila. — Še enkrat se Vam zahvaljujem za zdravila.

S spoštovanjem.

Elizabeta Smrekar, Ely, Minn.

Slovenci!

Gotovo, da se poznamo. Prej sem delal 9 let v Bernardovi vinarni na Blue Island Ave., sedaj imam lastno in dobro urejeno

GOSTILNO

na 680 Blue Island Ave., blizu Atlas pivovarne.

IG. F. HALLER.

ATLAS PIVO. BUSINESS LUNCH

TELEFON CALUMET 1678

Najfinejše fotografije izdeluje vendar-le samo

P. Schneider

FOTOGRAF

2222 State St., Chicago.

Cene zmerne—postrežba hitra.

MATIJA ERKLAVEC.

Edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanje novih oblek kakor tudi v popravo starih vse po zmerno nizkih cenah

624 South Centre Avenue. CHICAGO

MATIJA KIRAR

GOSTILNIČAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje. Izvrstne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

Moderna gostilna.

HOERBER PIVO IN DOBRA KUHA.

Slovenci, to je slovensko podjetje in za dobro postrežbo Vam jamči

MARTIN NEMANICH

813--22 St., blizu slov. cerkve, CHICAGO.

Rojakom priporočava svoj lepo urejeni——

Saloon

Vedno sveže pivo, fina vina in likerji. Postrežba točna.

F. BLATNIK
A. PRESELNIK } lastnika

230 S. Union Ave., PUEBLO, Colorado

Slovenska naselbina v južno VSTOČNEM MISSOURIJU.

Sedaj mate lepo priložnost nabaviti si po najnižjih cenah in pogojih najboljšo zemljo za obdelovanje in kmetijo. **"Garden Spot"** v Missouriju tako se imenuje okolica, je blizu trgov in blizu železnic. Podnebje je zdravo in ugodno. Ce hočete biti med rojaki in neodvisni, potem pišite na sledeči naslov:

INTERNATIONAL COLONIZATION AGENCY

Iščemo zastopnike. **POPLAR BLUFF, Mo.**

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER	MAGNET	GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mí te bodemo zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

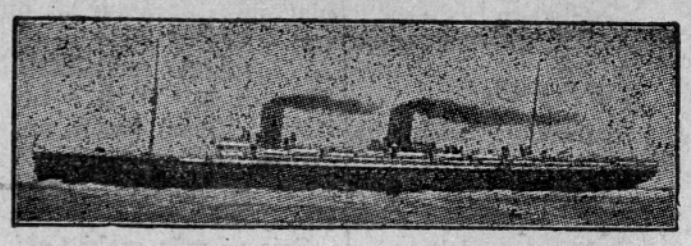

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence	30.000 HP	**La Lorraine**	22.000 HP
La Savoie	22.000 HP	**La Touraine**	15.000 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, **na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.**

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pavl Sarič, agent na 110—17. cesta, St. Louis, Missour.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoludne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoludne.

Ob nedeljah samo od 8.—10, ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri NAS

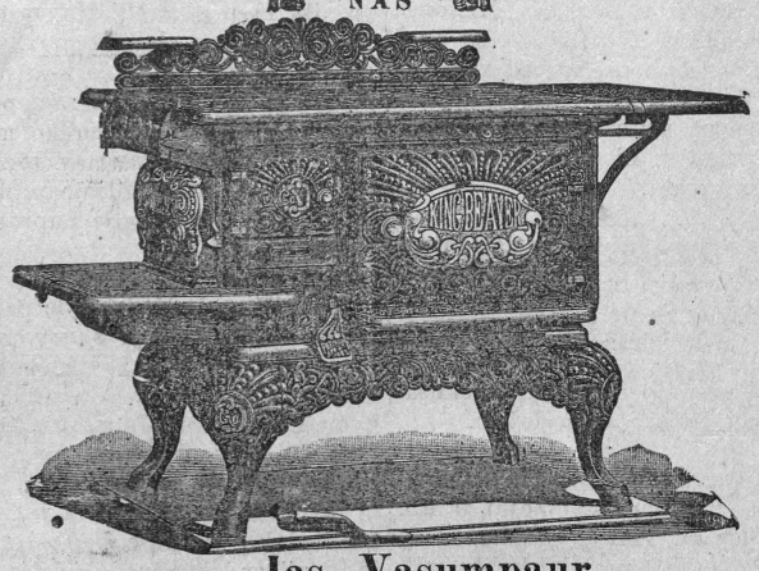

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

CHAS TYL

SPOŠTOVAN KROJAČ

Čistim in barvam obleke!

786 So. Halsted St.

nasproti 20. ceste

Tel. Canal 2188.

CHICAGO, ILL.

PRVI DOLAR

prihranjen je samo nenavaden slučaj. Drugi dolar prihranjen povzroči navado, ki navadno vodi do bogastva. Odprite še danes vlogo s

$ $

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.

Odprto vsako soboto večer do 8 ure

VODAK-OVA GOSTILNA

683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja

TEL. CANAL 7641

VACLAV DONAT

izdeluje neopojne pijače, sodovico in mineralno vodo.

576 W. 19 St. Tel, Canal 6296

Edward Pauch

gostilničar

663 Blue Island Avenue CHICAGO.

Vsak slovenski delavec mora čitati "Glas Svobode"! Sodrugi, širite ga!

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
665 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Subscription $1.50 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodomiselni list za slovenski narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE'' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....$1.50
za pol leta.....75c
ZA EVROPO:
Za celo leto.....kron 10
za pol leta.....kron 5

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
665 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi STARI naslov.

231

Iskre.

"Luč je zdravilo" razširjajte propagando.

♣

Res je, da pod kapitalizmom bo vedno več ljudi kot pa dela.

♣

Kapitalizem je: Privatna uprava vseh industrij v korist nekaterih.

♣

Pred volitvijo stari politikarji prijateljske stiskajo roke delavcem; po volitvi pa jim prešajo mozeg.

♣

Socijalizem pa pomenja: Kolektivna uprava vseh industrij v rokah delavstva in v prid delavstva.

♣

Socijalistična Stranka je edina stranka, katere program je za delavstvo — izključno samo za delavski razred.

♣

Veliki noge niso vedno gotovo znamenje dobrega sporazuma. Ko letiš stran od njih še le spoznaš, da nekaj ni prav.

♣

Misli za se samo jedno samo misel, ampak pazi, da te bos pri tej ne ulovi. Marsikateri mož je bil že poslan iz Hell-sing-for-a(s) v Sibirijo za veliko manjše zločine.

♣

Farmarji v Kansasu, Missouri, Nebraski in Dakotah so se pred jednim letom pritoževali radi pomankanja poljedelskih moči, sedaj se pa pritožujejo radi poplava trampov, ki vedno trkajo na zadnja vrata.

♣

Celokupni Finski parlament je resigniral. Mali očka, car Miko, uvidevši, da je ta narod dal svetu vzgled napredka v političnih razmerah, je imenoval tirana za Finskega guvernerja ki je skušal "porusijaniti" celo deželo.

♣

V Clevelandu odkrivajo Mark Hannov spomenik. Vojni tajnik William H. Taft je prisoten. Bog vé, če bo Taft povedal koliko miljonov je potrošil patriot Hana, kasneje po McKinley-evi milosti senator države Ohio, za McKinley-evo izvolitev predsednikom!

♣

Nekateri ljudje smejo vse storiti in imajo vedno zakon za seboj. Drugi zopet kar koli store. potem bodisi dobro ali slabo je vedno protiustavno. Odločilno je namreč, na kateri strani plota stojiš.

V nekem listu čitamo sledečo lepo povest: "— Neki pohlevni delavec je stal pred sodnijo, ne vemo ali kot obtoženec ali priča. Med njim in sodnikom se je razvil sledeči pogovor: Sodnik: "Ali ste poročeni?" — Delavec: "Ja!" —Sodnik: "S čem?" — Delavec: "Z mojo ženo." — Sodnik (razburjen): To je bedasti odgovor. Ali ste koga poznali, ki je bil z možem poročen?" — Delavec: "Ja". — Sodnik (še bolj razburjen): "Pravite ja, koga pa?" — Delavec: "Mojo sestro". — Ne vemo, kako se je razgovor nadaljeval . . .

"Glas Svobode" se bori za svobodo, toraj za te, naroči se nanj in pridi v naše vrste.

Stranka.

IMENIK KLUBOV:

Illinois.

Slovenski socijalistični klub "Svoboda" št. 1. v Chicagi, Ill. Finančni tajnik: Fred Lesar, 652 W. 21st St., Chicago, Ill.

Ohio.

Slovenski socijalistični klub "Luč" št. 1. v Cleveland, O. Organizator: August Kužnik, 8323 Connecticut Ave. S. E. Cleveland.

Slovenski socijalistični klub št. 2. v Collinwood, O. Odbor: Karol Kotnik, tajnik; Ivan Škerl, blagajnik; Jos. Kunčič, organizator.

Slovenski socijalistični klub "Zavednost" št. 3 v Lorian, O. Odbor: Mihael Simčič, predsednik Anton Stefančič tajnik; Ivan Svet, organizator; Ivan Zalar, blagajnik.

Seje se vrše vsaki tretji petek v mesecu v Ivan Zalarjevih prostorih na 508 — 10th Ave.

Wisconsin.

Slovenski socijal-demokratični klub v Milwankee, Wisc. ima svoje seje vsako drugo in četrto nedeljo. Mesečni prispevki so 25c.

Kansas.

Slovenski socijalistični klub "Delo" v Yale, Kans. Odbor: Fr. Šetina, tajnik; Math Dermota organizator. Za pojasnila se je obrniti na Fr. Šetina, Box 127, Yale, Kansas.

SODRUG W. D. HAYWOOD V CLEVELANDU.

William D. Haywood bivši tajnik Zapadne Rudarske Zveze se je mudil tu v Clevelandu, O. Tukajšni sodrugi so sklicali dne 7. maja velik shod v Germania dvorani in na njihovo željo obiskal jih je tudi naš hero iz Zapada. Shod je bil sklican ob 8 uri zvečer in na naše začudenje prostorna dvorana je bila napolnjena že ob pol osmi uri.

Točno ob osmi uri pričeli so govorniki in predstavili Haywooda. Kaka tišina je vladala pred njegovim nastopom in kak ropot, zvižganje in burni klici so nastali v pozdrav Haywooda, ko je nastopil in pozdravil zbrano občinstvo! Ploskanje, burni pozdravi in klici iz tisočerih grl so se razlegali po veliki dvorani, ko je zopet spregovoril.

Slednjič se je ljudstvo le pomirilo in nadaljeval je s govorom. V začetku govora se je taknil naše države Ohio, državnih uradnikov in našega župana Johnson-a in v kratkem pokazal kako ta gospoda molze in izkorišča delavstvo. Tudi predsednika Roosevelta je lepo naslikal kot pristaša kapitalistov in slepilca delavstva. Nadalje je govoril o delavskih organizacijah, o nevarnosti delavcev v rovih in tvornicah in potem v kratkem povedal o njegovi aretaciji in zaporu; povdarjal pa je, da se mu je s delavsko pomočjo in simpatijo ohranilo življenje, katero je stalo ameriškega delavca ogromno svoto denarja. V svojem imenu in v imenu Moyer-ja in Pettibon-a se je zbranemu delavstvu zahvalil za zdatno pomoč. To je bil ganljiv prizor. Ljudstvo je drvelo k njemu in mu stiskalo roke. Videl si mlade delavce in videl si sivolase starčke, ki mu so hiteli nasproti, da se pozdravijo s junakom iz Zapada.

Po tem pozdravu govoril je še več kot pol ure in koncem gorova je povdaril, da **pravica je zmagala nad krivico,** da delavska zmaga tiči v organizaciji in da dokler stoje delavci mož ob možu smemo vedno pričakovati zmage.

Po vsej pravici se mora reči, da je pravi ljubljenec delavskega stanu. Kdor je govoril ž njim ga je pomiloval, videč, da se mu je godila neizmerna krivica.

*

Cenjeni sodrug! Na žalost ti moram povedati, da izmed clevelandskih Slovencev sem bil jaz edini prisoten na tem shodu. Ni čuda tedaj, da se naši clevelandski Slovenci malo zanimajo za to, kar bi jim bilo v njih lastno korist.

Za versko fantazijo, za karte, zabavljanje in zdražbarijo so dobri in vneti. Naši rojaki (večina) gledajo le na to, kako se ga bodejo navlekli itd. Če bi se bil v dvorani molil rožnivenec, bi gotovo slehermi tja prišel, a ker pa se je šlo za njihovo delavsko korist jim še na misel ni prišlo za udeležitov shoda. Škandal za naš narod! Socijalistična — delavska — Stranka jim je španska vas.

Rojaki, ozrite se ne druge narodnosti in prepričajte se, kako lepo se družijo, ozrite pa se tudi na se in na naš mejsebojni, narodni prepir, ravs in kavs.

Toraj rojaki to ne sme več tako dalje iti. Mi smo delavci in proletarci in kot taki se moramo oklepati s obema rokama našega stebra — socijalizma, ako hočemo, da napredujemo v slogi in organizaciji.

G — — pel.

RUDARJI V BLACK HILLS!!!

James Kirwan, član izvrševalnega odbora Zapadne Rudarske Zveze (W. F. of M.) je postavljen kandidatom za šerifa v Lawrence okraju, S. D.

Če unijski možje v Black Hills skupno treščijo, dvignejo Kirwana prav gotovo na šerifovo mesto v velikem zlatonosnem distriktu bogate South Dakote.

Unijski možje naj volijo za svojega moža. Unijski možje poznajo lojalnost Jamesa Kirwan, ki je z dušo in telom boritelj za delavske **pravice.**

Če bo Kirwan izvoljen šerifom, noben rudar ali delavec v Lawrence okraju ne bo po noči zavratno odveden od detktivov in pinkertoncev ter zaprt v "bull pens', kjer se 'ga bi privezalo na brzojavni drog in na živem meso iz njega rezalo. Kirwan je delavec in za delavstvo!

Unijski možje v Lawrence County imajo moč v rokah — in z glasovnico pokažejo, da pravica zmaguje, da socijalisti so za delavca.

Nekaj iz preteklosti.

Od onega časa, od kar je Main našla svojo usodo v pristanišču Havana se je marsikaj o tem govorilo. Španska še danes zatrjuje, da znotrajna raztrelba je vzrok potopa ladije Main, a naši patrijotični Amerikanci kot Morgan, Schwab, Carnegie, Rockefeller, McKinley in drugi patrioti pa so trdili, da vničenje bojne ladije Main je povzročila konspiratorična, španska roka. Sedaj, katero je pravo. Ali ono kar Španci trde ali to kar Amerikanci?

Fakt, da so vse žrtve eksplodije bile le navadni mornarji, da se ni vtopil ali bil poškodovan noben častnik še danes povzročuje tleči dvom, da prava historija o Maine ni bila nikoli povedana. Nekako čudno pada na ušesa povest o 269 mornarjih, ki so zgubili življenje in o častnikih, kateri so se vsi do enega rešili! Maine naj se bi dvignila, da se izve resnica. Nadalje fakt, da vlada noče storiti nobenih korakov za dvignenje Maine ojačuje špansko častniško poročilo, da je bojna ladija Maine sama eksplodirala in da Španci niso imeli ničesar pri tem za opraviti.

Kaj pa če je Morganu itd. dišala obrt na otocih?!

Mati zverčer okroke svari, da naj bojo pridni, češ bog vse vidi ker je vsega pričujoč. Tonček vpraša, je-li tudi v kleti, France, če je tudi na izbi, a naj mlajši pogladec vpraša, ako je tudi v steklenici? Mati na vse vprašanja potrjujoč odgovarja.

Čez nekoliko časa otroci zopet vrišče, in razgrajajo. Mati pride in jih kara ter z bogom grozi. A naj mlajši reče: "O mama! Bog nam ničesar storiti ne more, jaz sem steklenico zamašil." —

Frank Sakser Co.

109 Greenwich St., New York

6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

SPOŠTOVANI ROJAKI!

Zadnje mesece je mnogokrat slišati in brati, da denarji kteri so bili poslani v staro domovino niso tje dospeli po 3, 4 in 5 mescev. To se nemore nikomur zgoditi, ako se s zaupanjem obrne na nas; vse denarne pošiljatve dospejo po nas poslane v 12-14 dneh.

Parobrodne listke dobite pri nas za ktero črto želite in za izvirne cene.

Obrnite se v teh slučajih vedno le na nas in prepričani bodete, da ste prav storili.

Z veleštovanjem

FRANK SAKSER CO.

Na koga se zanesti

v slučaju bolezni in komu se poveriti v zdravljenje, ako hoče bolnik hitro in sigurno nazaj zadobiti izgubljeno zdravje? — Vedno le na takega zdravnika, katerega delovanje pozna in katerega mu priporočajo prijatelji in znanci, katere je že ozdravil.

THE

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE

prvi, najstarejši in obče znani zdravniški zavod za Slovence v Ameriki vabi vse one, kateri so bolni ter so mogoče že zastonj trošili denar pri drugih zdravnikih, naj se obrnejo z zaupanjem na irkunešega zdraznika tega zavoda Dr. R. MIELKE-ja, kateri ima mnogoletno izkušnjo in kateri z najboljšin uspehom zdravi vse moške, ženske in otročje bolezni pa naj bodo iste akutne, ali zastarele (kronične), zunanje ali notranje. **Jetiko, sifilis, kakor tudi vse tajne spolne bolezni,** zdravi hitro in z popolnim uspehom. Zdravljenje spolnik boleznij ostane tajno.

Čitajte, kaj pišejo v zadnjem času od njega ozdravljeni bolniki.

Ozdravljen rane na licu od zobobola.

Cenjeni gospod doktor!
Jaz se Vam iskreno zahvalim za Vašo naklonjenost, katero ste mi skazovali za časa moje bolezni. Uverjen in preprič an sem, da sem le po Vaših zdravilih zadobil popolno zdravje, nad katerim sem bil skoro obupal. Sedaj pa se čutim zdravegá, ko kedaj pred boleznijo. Zato Vas priporočam vsem rojakom po širni Ameriki.
S spostovanjem ostajem Vam hvaležni.

Franc Steklassa
3141 St. Clair Ave. N. E.
Cleveland, O.

Frank Polh
310 Midlant Ave.
Rockdalle, Ill.

Velecenjem gospod doktor!
Vam naznanim, da sem prejel zdravila in se Vam zahvaljujem, ker ste mi dobra poslali. Sedaj sem popolnoma zdrav, pa so mi še zdravila ostala, zato se Vam iskreno zahvaljnjem ter pripo ročam rojakom, ako potrebujejo zdravil, naj se na Vas obrnejo, ker pri Vas se zares dobra dobijo, katera gotovo pomagojo.
Vas še enkrat zahvaljujem in pozdravim ter Vam ostanem hvaležni priatelj

Jakob Likar
Box 941 West Newton, Pa

Na razpolago imamo še mnogo takih pisem, katerih pa radi pomanjkanje prostora ne moremo priobčiti

Komur bolezen ni natanko znana, naj piše po obšino knjigo, "ZDRAVJE", katero dobi **ZASTONJ** ako pismu priloži nekoliko znamk za poštnino. — Vsa pisma pišite v materinem jeziku ternajslavjajte na sledeči naslov:

THE

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE

140 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

DOPISI IN POROČILA

Donkirk, Kas.

redništvo "Glas Svobode": —

Nisem še bral dopisa iz naše male naselbine. Zatoraj prosim, da priobčite sledečih par vrstic v nam ljubljeni "Glas Svobode."

S prvim majem se je ustavilo vse delo po premogokopih in nič ne vemo kedaj zopet pričnemo rabiti krampe in lopate. Malo počitka nam seveda ne škodi saj sedaj ko postaja lep poleten čas. Nekaj centov smo si prihranili in po vsej pravici rečeno sedaj zalivamo suha grla s pelco pive.

Pri tej priliki naj omenim, da se je 11. maja oženil naš dobro znani rojak Anton Tomšič s gospodično Josipino Kocjan. Ženih je doma iz Višnje gore, tam kjer imajo p — — a, nevesta pa iz lepega Škocjana na Dolenjskem.

Novo poročena sta zelo priljubljena v naši naselbini in to se je najlepše pokazalo na svatbi, kjer smo prepevali, plesali in pili, da se je vse kadilo.

Želeč mlademu zakonskemu pariču obilo sreče, pozdravljam rojake širom Amerike.

J. Lekše.

Johnston City, Ill.

Uredniku "Glas Svobode": —

Upam, da mi bodete odstopili nekoliko vašega predala med dopisi in poročili, da naznanim rojakom in čitateljem "Gl. Sv." kako se nam kaj godi v Johnston City.

Po preteku šesttedenskih počitnic in pogajanju med operatorji in unijskimi zastopniki smo pričeli zopet delati s polno paro v vseh premogarskih rovih. Pogodba sklenjena med delavci in operatorji je veljavna do leta 1910 in plačilna lestvica ostane nespremenjena to j estara. Če se oziramo na sedajne delavske razmere po drugih krajih moramo biti zadovoljni s tem kar imamo. Plača nič manjša nič večja!!

Tukaj sedaj vse dela in ni štaparjev. Rojak, katerega veseli, kramp in lopata, lahko pride sem za delo gledat, a biti mora unijski delavec, ker garjevcev tu ne trpimo.

Slabe delavske razmere, posebno v onih krajih, kjer ni unij nam jasno kažejo koliko so vredne unije. Vsak delavec bi moral biti član kake strokovne unije, ker v uniji je moč in napredek.

Koncem mojega dopisa pozdravljam vse čitatelje "Gl. Sv." listu pa želim veliko naročnikov-predplačnikov in da bi kmalu izhajal vsaj dvakrat na teden.

Anton Fisher.

(Op. ur. Notico glede S. N. P. J. izpuščamo, ker stvar je že rešena in nima pomena.)

Cleveland, O. 20. maja. 1908

Clevelandskim pipcem in njihovim zaveznikom se priporočam še v prihodnjič za kaj sličnega. Veseli me, da ste se me spomnili, še bolj se pa radujem nad blamažami, katere ste tako slastno goltali. — Čemu me niste povabili, da bi gledal sijajno pojedino blamaž!?

Dobro vem kedo ste in kaj ste sposobni. Ako ste možaki, postavite se mi pred oči in spravite iz vaših nazadnjaških ust kako pametno! Držite se ravne ceste in ne kolovrajte po ovinkih. Vem, da ste šeme in nezmožni ravne poti, no pa vseeno še vedno upam, da Vas bodem že še kaj naučil. O priliki bodete zopet goltali, kakor ste že, ker vstrašite se preradi. Ako bi bili možakarji in ne saharski noji in ne imeli takega želodca, ki vsak žrebel ali škarp — blamažo — prebavi, se bi še lahko med svet pokazali, zato pa begate po vročem pesku, boječ se lasanja.

Zakaj ne pridete v javnost s vašim natolcevanjem? Imate li strah pred mojim peresom! Pazite se! Žehta pride in takrat naj vas spoznajo vaši zavezniki ob Michiganskem jezeru.

August Kužnik.

Pripomba. To velja samo par clevelandskim rokovnjačem, ki imajo dolge jezike ,v ostalem so pa plašni zajci.

Cleveland, O. v maju.

Sodrug urednik:

Odstopite malo prostora v našem delavskem listu "Glas Svobode."

Naš dični (!) župan T. L. Johnson se je pokazal pravega demokrata. Marsikomu v Clevelandu in drugod je znano kaki so republikanci in demokratje. Clevelandski župan je vodil boj za 3c vožno na pouličnih železnicah skozi več let; nerazsodno ljudstvo mu je šlo na limanice in glasovalo za 3c vožnjo. Res, da se lahko peljaš za 3c ali vprašanje je: kako daleč? — Samo do sredine mesta! Prej si se lahko vozil za 5c celi dan, ker dobil si transfer na transfer, a sedaj pa lahko zavožiš 50c na dan; prej si se peljal za 5c ne da bi se rabil presesti skoro dve ure, sedaj te stane 11c. Občinstvo je spregledalo še le sedaj, ko mu ni več pomoči in ko je prepozno. —

Naš župan pa ima še drugi, bolj grdi madež na svojih ramenih. Govori se, da je hotel razbiti organizacijo sprevodnikov (conductor) in voznikov (motorman). Sledil je štrajk pouličnih železničarjev. Streljanje na kare je na dnevnem redu, stavkokazci celo podstavljajo dinamit, češ, naj ljudstvo obsoja stavkarje za zločin itd. Ali ljudstvo simpatizira s organiziranimi delavci. Ljudstvo meče gnila jajca in kamenje na stavkokazce in potnike na karah. Nered vlada v Clevelandu; vse je razburjeno. In sedaj pride vprašanje kedo je zakrivil ta štrajk, nevarnost in nered? Delavski prijatelj — demokrat!!! Če je demokrat Mr. Johnson v resnici delavski prijatelj, čemu pa je po par dneh, ko je premagal republikansko - železniško kompanijo, štrajk izbruhnil. Ali samo v proslavo zmage, ali za razdor delavske organizacije?

Jaz rečem: Republikanci in demokrati so vsi enaki, vsi zatirajo delavske organizacije in izkoriščajo delavca!

Hello Miško! Ali se ti bodejo enkrat oči odprle? Ali boš še hvalil kapitaliste?! No sedaj imaš priliko kaziti stavko ali pa dobiti dober "job" Cleveland Police! $3 dobiš na dan in zraven pa še preklo, da udrihaš po delavcu, ki išče svojih pravic. Kapitalisti rabijo vse svoje trobentače v tem boju in sedaj je čas, da se kapitalistom lojalne kreature privlečejo s batinami na dan in udrihajo po nepokornem delavcu.

Clevelandski Slovenci odprite oči in storite kaj za se, za delavca. Združite se v delavske stranke sebi in svojim potomcem v korist. Pristopite h slovenski soc. klubu "Luč"! Tam bodete slišali marsikaj zanimivega in poučnega.

Pozdrav vsim svobodomiselnim rojakom širom Amerike.

Clevelandski novičar.

Biwabik, Minn.

Slavno uredništvo: —

Žalostno, a resnično. Tukaj smo še vedno v zimskem spanju pravičnega, pa nič ne de, ker lotili smo se prave pravcate farme. Vse dela v ribniškem smislu, vse kar lajze inu grá. Postajamo zelo podjetni s pletenjem in postavljanjem plotov, kar pa dobre kravice ne vidijo rade, ker občutno pogrešajo prostost paše.

Krave se zelo upirajo krizi in jo nočejo poznati: zde se mi kakor ameriški kapitalisti, katerih bisage niso nikdar dovolj napolnjene.

Nekaj se čuti, da po končanju naših vrtnarskih gradenj začnemo s delom, tako da bo za prihodnjo zimo za vse tri stranke prav prišlo.

Namreč, da krave dobe dovelj sena, kapitalisti še več tisočakov in mi ubogi sužnji pa da dobimo za naše trudopolno delo nekoliko mleka od krav in kak groš od kapitalistov, da bo za sol, moko in "špeh".

Zadnjič sem vam pisal, da se bojimo prijateljskih sestankov in to je res. Šušica se nas kar vidoma lotuje in ne upamo si uzreti jeden druzega v suhi obraz, suhi želodec, o suhi mošnji pa še govora ni.

Spominjam se še izza mladih let, ko je prijatelj prijatelja vprašal: Ali si že videl hudiča? — Ne! — Prvi mu pomoli prazen žep in mu reče: Poglej noter! — Ta pogleda in reče: Nič ne vidim. — No vidiš, saj to je šele pravi hudič!

V listu tudi berem o snovanju raznih soc. klubov in rad priznavam, da me zavednost naših rojakov prav veseli. In zakaj me ne bi? Saj poznam socijalizem že izza mladeniških let in vem njegove dobre in blage namene. Soc. duh bi moral zavejati tudi pri nas na Biwabiku — toda žalibog zelo smo razdaljeni eden od druzega in to je prvi in glavni vzrok needinosti. Skupno se vidimo menda samo enkrat v letu to je na ameriški pustni dan 4. julija, a še takrat smo tako zmešani kot o babilonskem preseljevanju.

V listu čitam tudi o Jednotni konvenciji. Dobro zmaga je vaša, ali vse jedno ni izpalo po moji in sploh naši volji, ker imena nekaterih nam ne dopadajo. Zakaj? — si lahko vsak sam za se misli.

Vsim prostomislečim prijateljem in znancem po Ameriki soc. in srčni pozdrav! J. D.

V dopolnilo!

V dopisu iz Claridge, Pa. nisem na noben način mislil oziroma obračal pozornost na g. Jos. Matko, da bi on bil v kaki zvezi s onimi fanatiki, kateri so svoj čas romali v Pittsburg k višjemu pastirju prosit za "gspuda."

Toraj ves sum na g. Matko je neopravičen in vsakdo, ki bi ga tega madeža pokrivil, mu dela krivico.

Pisač dopisa iz Claridge.

ČITATELJI "GLAS SVOBODE" POZOR!

S prihodnjo številko pričnemo priobčevati Ivan Cankarjev: **Životopis idealista** ali povest o Martin Kačur-ju.

Povest je zelo zanimiva, ker se suče o dogodkih v starem kraju. Jedro povesti je delovanje klerikalizma in pritisk na naprednomisleče učiteljstvo v stari domovini.

Rojaki, kateri se zanimajo za dogodke ki se vrše v starem kraju naj čitajo to Cankarjevo povest.

$50.000 prihranjenih in ravno toliko manj v delavskih žepih. Chicago in Northwestern tvornice na North 40th Ave. v Chicago so prenehale z delom do 1. junija. Železniška družba prihrani s tem $50.000 na svoji izplačilni poli za mesec maj. 2500 delavcev in mehanikov je prizadetih. Do sedaj se je delalo po 40 ur na teden in z znižano plačo od 25c do 50c delavcev na dan.

Delavci na prostem

izpostavljeni mrazu in vlažnosti se ubranijo dolgotrajnemu bolehanju za reumatizmom in neuralgijo, ako rabijo

Dr. RICHTERJEV Sidro Pain Expeller,

ko čutijo prve pojave. To zdravilo odgovarja zahtevam nemških zakonov in ima neoporekljiv rekord tekom 35 let.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov, ali pa pri izdelovalcu.

F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

Triglav Bitter Wine Tonic

Ban Jelačič Stomach Bitters

Miner's Bitters

SPOMIN . . .

na vsesokolski shod v Pragi—1907. Tam so se sešli SLOVANI: Rusi, Čehi, Slovenci, Hrvati, Srbi itd. in so pokusili **slovenski** izdelek

Triglav Bitter Wine Tonic in **Ban Jelačič Stomach Bitters.**

Tako piše g. Anton Křepel, iz Kouta, Češko. Isti gospod je poslal novo naročnino, ker mu ugaja. G. Křepel je okoli 60 let star in še danes je delujoč Sokol. TRIGLAV ga krepi. Poskusite 'TRIGLAV GRENKO VINO".

V letu 1804 je bil Dr. Ramdohr nastavljen za vrhovnega zdravnika premogarjev v Clausenthal-u na Nemškem. Dobro vedoč nezdravo stanje podzemskega dela, je Dr. Ramdohr po veliki skušnji pripravil recept za izdelovanje želodečnega grenčeca. Recept se je ohranil - isti daje navodila za izdelovanje

MINER'S BITTERS

To zdravilo je posebno dobro v mrzlem ali meglenem vremenu, kedar kedo dela v vlažnih in plina polnih prostorih ali rovih. Dr. Ramdohr je priporočal to zdravilo kot najboljšo toniko za one, ki težko delajo.

TRIGLAV CHEMICAL WORKS

1648 W. 22. St., Chicago.

Izčemo zastopnike zunaj Chicage!

TISKARNA "GLAS SVOBODE"

Rodovitna zemljišča v državi Michigan Ogemaw County po $7.50 v Missouri $8.50 naprej in v Texas $15 naprej aker.

Obdelana in neobdelana zemljišča v vseh državah Amerike

Vozne listke (šifkarte), zavarovalnine, pošiljanja denarja na vse kraje, izterjevanje zapuščnine in vsa notarska dela po najnižjih cenah preskrbi

John J. Pollak,
534z W. 18th St., Chicago, Ill.

Kedor želi kmetijo po ceni v najlepših krajih naj se obrne na . . . .

F. GRAM,
NAYLOR, - MO.

MODERNA GOSTILNA
Atlas in Pilzen pivo.
Likerji. Smodke.
Prost prigrizek.

Zastopnik *Najboljših parobrodnih črt.*
Pošiljatev denarja na vse dele sveta po najnižjem kurzu in točno

MOHOR MLADIČ

Sedaj na novem prostoru

572 Blue Island Ave.,
blizu Loomis St.

Phone Canal 3214. CHICAGO, ILL.

RAZNO IN DRUGO.

Prvo vseučilišče v Egiptu. Prihodnjo jesen se otvori v Kairu egiptovsko vseučilišče po evropskem zgledu. Stavbišče so dali domači posestniki brezplačno. Dosedaj je zbranih za vseučiliščni fond 200.000 mark. Profesorji se pridobe iz Francije, Anglije, Švice in Nemčije. Poznavalci Egipta pa vseučilišča ne smatrajo za praktično misel.

Ni hotel priseči zvestobe. V Husovicah so zaprli rekruta Dobeša, ker ni hotel priseči zvestobe cesarju.

Raztrgan tisočak. Neki eleganten budimpeštanski kavalir je izumil način, da mu je en tisočak nosil vsak dan 300 do 400 K obresti. Postopanje je sledeče: Šel je elegantno oblečen na ulico, ustavil prvega denarnega pismonošo ter ga vprašal, ali bi mu ne hotel menjati bankovca za 1000 K. Potegnil je kankovec iz denarnice ter ga izročil pismonoši. Ta odšteje stotakov, desetakov, vsega skupaj 1000 K. "Kajne", vpraša kavalir, "saj ne bo nič škodilo, ker je bankovec na enem koncu odtrgan?" Pismonoša se prestraši, ker bi na pošti takega bankovca ne sprejeli, ter prosi mladega gospoda, da mu vrne drobiž. Kavalir rad vrne denar ter ga vrže pismonoši v torbo tako, kakor ga je držal v roki. Pismonoša, ki je videl, da je gospod držal denar v roki in se ga ni dotaknil, niti slutil ni, da mu je kavaril vrnil okoli 400 K premalo. To zvijačo je kavalir ponavljal, dokler ni naletel na previdnejšega pismonošo, ki ga je izročil policiji.

Amerikansko. Listi poročajo, da nameravajo v državi Indijana uvesti kazenski zakon, ki bo določal za nepoboljšljive drastično kazen. Da se namreč prepreči razplojevanje takih zločincev, bodo jih kastrirali. Tudi umobolni se podvržejo takim določbam. O vsakokratnem slučaju se bo posvetoval strokovni zdravniški kolegij. Koga bi ta kazen najhujše zadela?

Radi veleizdaje. Ban baron Rauch namerava proti najugllednejšim pristašem srbske samostalne stranke naperiti proces radi veleizdaje. V to svrho je najel četo vohunov, ki imajo nalogo nabrati potreben materijal. S tem misli razbiti hrvaško — srbsko koalicijo.

Ban Rauch v Pešti. Hrvaški ban baron Rauch je prispel v Pešto in imel dolgotrajno konferenco z ministrsk. predsednikom dr. Wekerlejem Govori se, da mu je predložil v odobrenje načrt volilne reforme, na podlagi katere se je nadejati, da si vlada pridobi večino v parlamentu.

"Anarhisti" v Črni gori. Te dni je pribežal iz Črne gore svak kneza Nikole, ker je obdolžen sokrivde pri znani aferi z bombami. Tudi knezova stričnika, bivši predsednik državnega sveta Petrovič Njeguš in bivši predsednik skupščine Zako Petrovič se bodeta morala zagovarjati zaradi anarhističnih "zločinov".

Neprevidnost povzročila veliko nesrečo. V Tihaboju občine Sv. Križ pri Litiji je izbruhnil preteklo soboto velikanski požar, ki je uničil devetim posestnikom hiše in gospodarska poslopja, dvema pa vsa gospodarska poslopja. Zgoreli so tudi trije prešiči. Zgorelo je vse pohištvo ter poljedelsko orodje. Pihal je hud veter, zato se je ogenj silno hitro razširil. Na lice nesreče sta prihiteli požarni brambi iz Št. Ruperta in Mirne, a še le čez dolgo časa zaradi velike oddaljenosti Tihobojčani pa seveda niso imeli smisla za take reči, da bi si bili nabavili brizgalno. Škode je več tisoč kron, zavarovalnine pa prav malo. Ogenj je povzročil fant Rudolf Zupančič iz Tihaboja. Ko so pripeljali balo neveste njegovega brata, je Zupančič od veselja streljal z možnarjem, pri tem je pa goreča vrvica odletela v bližnjo slamnato streho, katero je ogenj v trenutku vso obliznil, da ni bilo mogoče več ustaviti njegove divje sile.

V medkrovju na "Lusitania." New York World piše, da je šel komisar Watchom vračujoč se iz Italije v medkroje in tam obedoval; v njegovem spremstvu je bil tudi William B. Howland, urednik angleške revije "Outlook." Snaga, postrežba in dobra, zdrava hrana v medkroju se je priljubila komisarju, kateri je potem naprosil kapitana "Lusitanije" če sme tam obedovati. Glavni strežaj W. H. Allison je v to privolil in približno 200 potnikov prvega razreda je zajutrkovalo obedovalo in večerjalo v medkroju s potniki tretjega razreda.

To služi v dokaz, da Cunard črta v resnici lepo skrbi za potnike tretjega razreda.

Leopoldina se je premenila v Leopolda. Leopoldina Z., hči neke učiteljske vdove na Dunaju, je preživela svoja otroška leta in prva dekliška leta, kakor jih prežive druge deklice. Mati se je sicer žalostila, da je dekle posebno okorno in da mu nečejo zrasti dolgi lasje, a tolažila se je, da se kaj takega primeri tudi drugim dekletom. Drugače je mati imela resnično veselje s svojo hčerjo. Punica se je pridno učila in je pred štirimi leti vstopila v dekliško gimnazijo, kjer je izvrstno napredovala. Lani je materina žalost, da je njena hči tako malo dekliška, postala kar obupna. Punica se kar ni razvila v "cvetočo devico". Nič in nikjer ni bila okrogla, a roke in noge so postale velike, začele so poganjati brke in končno je punica dobila — moški glas. To je bil povod, da ji je njen stric daroval za Božič — britev. Naposled je mati poklicala zdravnika, da je punico preiskal in prva posledica te preiskave je bila, da je mati padla v omedlevico. Zdravnik je namreč konštatiral, da se je punica razvila v — fanta. Po naročilu namestništva je punico oziroma fanta preiskal še profesor Schauta in je dognal, da je treba le prav neznatne operacije in ta fant v krilih se lahko oženi. Med tem ko je bila mati vsa obupana, je bivša hči in sedajni sin, vzkliknila jokaje: Mama — ti ne veš kako sem srečna. Namestništvo je že odredilo, da se popravi krstna knjiga in je določilo, da mora Leopoldina Z. nositi hlače in se imenovati Leopold. Ko je bil ta Leopold še ženskega spola, je imel seveda polno prijateljic. Te so ga seveda vse zapustile in danes jih je grozno sram, kake tajnosti so zaupale prijateljici, ki se je med tem spremenila v fanta. Julija meseca napravi Leopold maturo in bo potem lahko spisal študijo z naslovom: "Ko sem bil še dekle."

Obsojen na smrt.

Ni bil obsojen na smrt zaradi storjenega zločina, ki zahteva smrtno kazen, ampak ker je bil kriv velike nemarnosti. Živel je na isti način, kot tisoče ljudi, veselil se življenja, privoščil si je vsako zabavo dokler ni kar na enkrat obolel. Zdravnik mu je jasno povedal, da s takim življenjem, se bo sam obsodil na smrt in da le zmerno življenje ga še lahko reši. Koliko ljudi je našlo prezgodno smrt samo zato, ker so zanemarili nekatere simptome, kakor na primer zgubo apetita in slabost! Ko bi bili takoj rabili Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino, bi njihov prebavni sistem moral delovati, kar pa pomenja zdravje in moč! Rabite to dobro zdravilo v vsakem slučaju nereda v želodcu in črevah, za nervoznost in nečistot krvi.

Dobiva se v lekarnah in pri izdelovalcu Josipu Triner — 616 — 622 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Delavci! Pristopajte k delavskim unijam, kjer se nahajajo v vašem okolišču. Posebno veljaj to rudarjem v Minnesoti in drugod po zapadu, koder ima Western Federation of Miners svoje lokalne unije.

Če cenite dobro modo ni materijal

kakor tudi nizke cene, obiščite našo prodajalno

Krivico si delati, ako kupite svoje potrebe kje drugé, predno vidite naši mode in moderatne cene.
Posebno nizke cene ta teden.

Zaloga oblek za dečke — hlače do kolen, zmešana odber raznih vrst, obleke iz dveh in treh kosov, vsakovrstnega stajla, Norfolks, Rusian in Sailor obleke, nekatere vredne do $5.00, tako dolgo, dokler v zalogi, obleka po....

$2 39

Moške obleke po $12.50 Vas gotovo bodejo zanimale, ker iste so napravljene iz posebno dobrega sukna, najmodernejšega kroja in najfinejega šiva. Glede vzorcev oglasite se v prodajalni; obleka

$12.50

Druge obleke za gospode in mladino od $5.98 do 22.50.

Moški pomladanski klobuki. Fedora ali Derby stajl najnovejšega izdelka, dobite po .....

$1.95

Obleke za dečke — dva komada — iz črnega clay Worsteda — dvojna vrsta gumbov in hlače do kolen, velikost 9 do 16 let, za obleko .....

$3.98

Edina unijška prodajalna na jugo zapadni strani.

Kadar prideš v prodajalno povpraša po zastopniku Frank Stonich

Zaprto vsako nedeljo celi dan.

Obleke za dečke iz volnenega modrega serga, posebno dobro šite, velikost 9 do 16 let, dobite obleko za .....

$4.98

Praznične svrhne kiklje, črne ali druge barve, izber najnovejših pomladanske mode, vse navadne velikosti .....

$4.98

Damski pomladni jopiči, črni, rujavi ali sivi, v vsakovrstnem stajlu, s ovratnikom in brez ovratnika, vsi navadne velikosti, dobite za .....

$5.98

Damske nove vejsti iz linonna, najnovejši efekt. Pridite in oglejte si jih, ker krasota istih prekaša vse druge na trgu — posebna ponudba .....

$2.25

Imamo tudi druge napravljene iz **perzijskega linona,** katere prodajamo po .....

$1.89

Danmske 50 palcev dolge suknje iz črne taffeta svile, s velikim lepo trimanim ovratnikom in zapestnicami, posebna cena .....

$12.50

W. Kolacek & Co.

559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

Emil Bachman,

580 S. Centre Ave., Chicago.

Izdeluje društvene znake, gumbe, zastave in druge potrebšečine.

Znanje angleščine je moč!

Vsakdo, kdor hoče zvedeti, kako se angleški jezik hitro in lahko nauči, in to brez vsakih knjig, strojev in brez učitelja, ampak po neki čisto lahko umljivi in najnovejši metodi, naj pošlje 10c na

THE STEINER ACADEMY OF LANGUAGES
Slov. Dpt. G. 431 W. 26th St., Chicago, Ill.

in slehernemu se bo na to važno uprašanje odposlal nemudoma odgovor, s katerim bo tako zadoveljen, da bo rad o tem povedal tudi svojemu prijatelju. Pri poznejši naročitvi blagovoli naj se teh 10c odtegniti.

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bode kniga **"Opatov Prapovščak"** kmalu pošla. Ta lepa zgodovinska povest obsega 211 strani in stane le 35c. poštnine prosta.

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizo 18. ulice Chicago, Ill.

FOTOGRAFIJE,

katere hočete imeti prišle mesece so velike važnosti sosebno za bodočo **nevesto in ženina.** — Za te poročne slike je

Izkušen fotograf, vodja

Slike izdelam po zmernih cenah v najboljši izdelovalnici fotografij. Obisk naše galerije slik Vas o tem prepriča.

391-393 Blue Island Ave., vogal 14. Place

ESTABLISHED 1883 — **CHICAGO** — PHONE CANAL 287

Nota.

Za vsebino oglasov v "Glas Svobode" ni odgovorno niti uredništvo niti upravništvo.

POZOR!

V listu "Glas Svobode" oglašajo samo dobre tvrdke, zato vam jih priporočamo.

"Ako bi ne bilo radi Severovih družinskih zdravil, moja žena bi ne bila več danes med živimi. Sedaj je popolnoma zdrava". Jos. Bailey, Box 52, Comly, O

Znaki slabe krvi

so izpuščaji, mozolji in druge nadloge na obrazu in telesu. Ako se isti zanemarijo se je bati slabih nasledkov, katere pozroči slaba kri, in to so: trganje, otekline in oslabelost telesa. V takih slučajih rabite

Severov Kričistilec

ki bode odstranil vse nerede. Uredi ves sestav, odstrani strupene dele in okrepča kri. Cena $1.00.

"Zaupajte Severovim Zdravilom!"

"Bolan sem bil, in dva zdravnika sta me zdravila. Po izgubi vsacega upanja na zdravje si sem kupil Severov Kricistilec in po rabi dveh steklenic istega sem bil popolnoma zdrav. Priporocam Vaše zdravllo vsem svojim prijateljem."

Joseph Berenda, R. F. D. No. 1, Fair Oaks, Ind.

Zdravilni nasvet pošljemo na zahtevo zastonj.

KRASNA BARVA OBRAZA.

Vsaka ženka ima mehko kožo na obrazu in krasno obličje, ako rabi

Severovo Zdravilno Milo za Kožo

Zdravi vse narednosti kože; mehča in gladi natrjšo kožo ter daje licom mehko qovršje in svetlobo. To je pravo milo za otroško kopanje tudi je vrlo dobro za rabo pri pritju in je dobro za pranje nečedne glave. Cena 25 c.

"Severovo Zdravilno Milo za kožo je res dobro zdravilo. Naš štiriletni fant je imel nekako cudno trdo kožo, po kopanju ga v vodi in pranju z Vašem izvrstnem milom je postala njegova kožu gladka in mehka."

Jos. Grigerek, Unionville, Conn.

PRODAJAJO SE V VSEH LEKARNAH. PAZITE, DA DOBITE "SEVEROVA."

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od $1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street Chicago, Ill.

Nekatere prodajalne trde, da

cena tega ali onega je za polovico...

nižja. Mi tega ne storimo. Temveč pridite in oglejte si naše blago. V zalogi imamo najlepšo vrsto OBLEK, SLAMNIKOV, KLOBUKOV, OVRATNIC, SRAJC SPODNJE OBLEKE itd. Pridite in oglejte si naše vzorce za moške obleke.

Oglejte si našo zalogo OBUČE.

TEL. CANAL 1198

J. J. DVORAK & CO.

UNIOVI KREJČÍ a ODĚVNÍCI

Kloboučníci a obchodníci zbožím výpravným

ZAKÁZKOVÉ PRÁCI VĚNUJE SE ZVLÁŠTNÍ POZORNOST

598-600 BLUE ISLAND AVENUE

Pozor rojaki!

Potujočim rojakom po Združenih državah, onim v Chicagi in drugim po okolici, naznanjam, da točim v svojom ravnokupljenem

saloonu "Triglav"

vedno sveže "Atlas" pivo in vsakovrstne likerje. Unijske smodke na razpolago. V zabavo vam služi popravljeno kegljišče in "pool" miza. Zagotavljam solidno postrežbo in se priporočam za obilen obisk.

John Mladič

617 So. Center Ave.,

blizu 19. ceste, CHICAGO, ILL.

Dobra unijska gostilna, kjer se dobi mrzel in gorak prigrizek.

POD VODSTVOM

Jos. J. Stastny,

na 650 Blue Island Ave., Chicago

Velika dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte ženitbe in domače zabave

TEL. 1023 CANAL

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za $3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

ZMAGA SVOBODNE ZNANOSTI.

Afera inomoškega vseučeliščnega profesorja Wahrmunda je razburila svetovne duhove. Tudi mi smo že večkrat o njem pisali in podali našim čitateljem glavne poteze te afere. Klerikalizem, ki še tako prevladuje po celej Avstriji je naletel na nevarno opozicijo. Ravno v tej aferi je pokazal svojo nebrzdljivo sovraštvo do vsega, kar je napredno svobodno mišlečega. Tu podajamo razna poročila iz raznih evropskih listov.

*

Profesor Wahrmundova predavanja so vir resnice in razkritje neštetih do sedaj človečanstvu prikritih stvarij je reakcijonarce tako iznenadilo, da so ti nezadnjaki pospešili svoje reakcijonarno delo in mu hoteli na celi črti pot zapreti. Profesor Wahrmund se tega početja ni vstrašil, temveč hodil je svojo pot naprej.

Napredno in svobodno misleči sloji mu stoje na strani in ljut boj se je pričel med klerusom in svobodo. Zadnja poročila o tej aferi so sledeča.

Zaradi sistiranja Wahrmundovih predavanj se pripravlja med svobodomiselnim nemškim dijaštvom na vseh avstrijskih vseučiliščih skupna akcija. Govori se celo o splošnem štrajku na nemških vseučiliščih. Nemškim svobodomiselnim dijakom so obljubili pomoč v boju zoper klerikalizem Italijani in svobodomiselni dijaki drugih narodnosti. Odločitev pride prihodnji teden, a sedaj so še načrti dijaštva tajni.

Splošni štrajk vseh avstrijskih visokošolcev zaradi Wahrmundove afere in visoke živinozdravniške šole na Dunaju je skoraj neizogiben. Na Dunaju so se izrekli razen Slovencev skoraj že vsi visokošolci za štrajk.

"Slovenski Narod" v št. 112 piše med drugim:

Že mesece traja klerikalna gonja proti profesorju Wahrmundu in vse klerikalne moči so na delu, da bi vlado primorale odstraniti s stolice kanonskega prava na inomoškem vseučilišču prof. Wahrmunda.

Dasi so klerikalci v tej borbi porabili vsa razpoložljiva sredstva in poklicali na pomoč celo papeževega dunajskega nuncija Granita di Belmonte, da bi neljubemu jim profesorju onemogočil nadaljna predavanja na vseučilišču, vendar so se jim ponesrečile vse njihove akcije.

Naposled so poslali v boj še desnico v gosposki zbornici, nadejajoč se od njenega nastopa proti Wahrmundu gotovega uspeha. In res se je zdelo, da se bo klerikalcem ta njihov zadnji kup posrečil. Razglasilo se je namreč, da so bila na vseučilišču v Inomostu sistirana predavanja profesorja Wahrmunda, kar se je splošno smatralo za znak, da bo Wahrmund amoviran s svoje stolice in vpokojen.

To bi bil atentat na svobodo vseučilišč in na svobodo znanosti.

Zato je ta vest vznemirila vso svobodomiselno javnost, pred vsem pa razburila akademično mladino, ki smatra svobodo raziskovanja in poučevanja na vseučiliščih kot najdragocenejšo svetinjo, kot predpogoj vsakega napredka.

Dijaštvo vseh narodnosti na vseh univerzah se je kot en mož postavilo v bran proti nameravanemu atentatu na akademično svobodo ter zagrozilo, da takoj prične s splošno stavko, ako se le las skrivi profesorju Wahrmundu.

Ta stavka bi se imela pričeti v najkrajšem času.

Pod vtiskom energičnega nastopa akademične mladine so se tudi profesorski kolegiji izjavili solidarne z dijaštvom glede afere Wahrmund, naglašajoč, da bi bili profesorji med prvimi, ki bi se postavili v bran, ako bi kakršnakoli izven vseučilišča stoječa sila hotela ovirati kakega profesorja radi verskega, znanstvenega ali političnega prepričanja v izvrševaju dolžnosti.

Akademični senat najbolj interesovane univerze inomoške pa je naravnost proglasil za svojo dolžnost, da zagotovi prof. Wahrmundu popolno svobodo v poučevanju in ga ščiti pred vsakim disciplinirnjem.

Vlada je sedaj seveda v veliki zadregi: rada bi ustregla klerikalcem in obglavila Wahrmunda, a si tega ne upa več storiti vsled enodušnega nastopa akademičnega dijaštva in učiteljstva.

Čim nastopi proti Wahrmundu, izzove splošno vseučiliško stavko, kar bi pa lahko imelo dalekosežne politične posledice.

Gotovo je torej, da ostane Wahrmund na svojem mestu in naj klerikalci še tako kriče.

Boritelji za svobodo vseučilišč in za svobodo znanosti so zopet zmagali nad reakcionarci. Tretjič se je že to zgodilo tekom enega leta! Ali ti porazi ne bodo klerikalcev poučili, da so brezuspešni vsi njihovi navali na svobodo vseučilišč in na svobodo vede?

Čas je, da že enkrat prenehajo s svojim poneumnevanjem ljudstva.

ŽENSKE O VERSTVU.

Do sedaj je bila vera največja zapreka v napredovanju ženstva in težko je razumeti zakaj ženske še dandanes iščejo vteho in zaščito v veri. Če prebiramo orijentske knjige, se nam pred vsem stavi pred oči krivica, ki se ženskam godi v imenu vere. Koliko trpe Mohamedanke-Turčinke! Poglejmo Indijsko ženo. Tisoče in tisoče žena je trpinčenih in umorjenih, samo, da se verskemu običaju ugaja. Na Kitajskem tolmači vera žensko za absolutno last moškega in dovoljuje možu, da jo sme kupiti ali prodati in ž njo razpravljati kakor s osebnim premoženjem. Nekoliko izjeme najdemo na Japonskem. Tam je nekaj žensk, ki so se postavile na lastne noge in se otresle verskega robstva, toda tudi tukaj prevladuje Konfucijeva vera učeč, da ženska je last moškega. Vere in veroizpovedbe so matere ženskega robstva, vere so postavile ženske na stopnjo robstva in jih označile kot najsiromašnejša bitja v človeški zgodovini. Veronauk Buddhe in Konfuciusa je bil in je še danes najhujši zatiralec ženstva v orientu in po vseh krajih, kjer je ta vera nadvladujoča. Glasom teh ver je ženska najnižje, brezpravno bitje.

Gori omenjene vere pa niso edine, ki pridigujejo podjarmljenje žensk, ker tudi krščanska vera stoji v tem oziru na istem stališču. Kdor natančno čita biblijo bo našel, da krščansko vero prevejuje duh brezpravnosti in suženstva. Krščanstvo je prinašalo svoječasno marsikaj dobrega za človečanstvo. Z dobrim pa često pride tudi slabo in tako je imel krščanski ulk neštevilno zla, kar je ženskemu spolu prizadelo več gorja in zla kot pa dobrega.

Če razmotrivamo vse razširjene, zgodovinske vere in se postavimo na žensko stališče, smo prisiljeni vse skupaj kritizirati in obsojati. Vse ljudske religije, kakor tudi druge verske stvari so delo ali iznajdba moškega spola in je toraj samoobsebi umevno, da so bile umotvorjene v prid mož in na škodo žensk. Žena v zgodovinskem času je bila suženj svojega moža in od tod tudi zapostavljenje ženskega spola v božanstvu in verstvu.

Na podlagi zgodovinskih dejstev bi se morala vsaka ženska zavedati, da so jih razne vere sto in stoletja držale v suženstvu, da so jih zadrževale v razvoju samostalnosti in potikale v ozadje moških. Žene bi se morale zavedati saj v toliko, da bi se otresle poneumnevalnega fanatičnega verskega jarma in se oklenile bolj vede, ki se opira na naravoslovstvo.

Rojak, kateremu si včeraj dal "Glas Svobode", da je čital, je danes pripravljen naročiti se nanj. Pojdi k njemu in videl boš, da je **res.**

Internationalni socijalizem kot politična moč.

Nadaljevanje.

To novo zasnovano bistvo ni bilo samovoljno sestavljeno iz nekaterih mož, ki so se nalašč sestali v ta namen. Nasprotno, razvilo se je iz razširjanja različnih narodnih socijalističnih strank, katere so se v onem času snovale. Namesto, da se bi odtujevale jedna od druge, so se bližale ena drugi. To približevanje jedna drugi v enem in istem značaju, je razširilo, pomnožilo in ojačilo idejo za mejnarodno socijalistično stranko.

Od leta 1889, ko se je obdržaval prvi kongres te stranke v Parizu, so se shajali delegatje podobnih strank vsakih par let. Drugi kongres se je obdržaval v Bruselju leta 1891. Za tem so sledile seje v Cirihu leta 1893, v Londonu leta 1896, v Parizu leta 1900, v Amsterdamu leta 1904 in v Stutgartu leta 1907. Na pariški konvenciji se je ustanovil stalni bureau (biró) s sedežem v Bruselju, s namenom, da zjednači in koordinira delovanje razlišnih narodnih strank.

Ta bureau ali urad je imel gledati na to, da je vsaka narodna stranka delovala mirno, vstrajno in v kooperaciji s drugimi strankami. V tem uradu so tajnik in še drugi uradniki poleg delegatov, katere pošljejo po dva sledeče države ali dežele: Angleška. Nemška, Argentinija, Australija, Belgija, Avstrija, Danska, Češka, Španska, Združene države, Holandska, Finska, Norveška, Bulgarija, Francija, Ogrska, Italija, Japonska, Polska, Serbija, Švica, Rusija, Švedska in Portugalska.

Ta urad pa nima nobene vladarske moči, temveč ravno nasprotno; isti nima nobenih moči ali nadvlade nad narodnimi organizacijami. Ta mejnarodna stranka je edino nekaka skupščina zasnovana v smeri skupnega delovanja. Ker to delo narašča s vsakim dnem in ker se delokrog širi čim dalje bolj na novem polju, se tudi čim dalje bolj veča delo in odgovornost tega mejnarodnega urada. Akcija započeta v letu 1889 v Parizu je rodila sad in danes je Bruselj znan kot središče socijalistične informacije. V Bruselju je največja knjigarna, založena s svetovnimi socijalističnimi deli; tam se dobe socijalistične knjige in časopisi v vseh jezikih.

S pomočjo in posredovanjem tega urada se je omogočila koncertirana in vzajemna akcija v vseh zadevah, tikajočih se dobrobitja delavstva. Na primer v vojskinem času je ravno ta urad napravil vlažna tla za vsako morilno akcijo s tem, da je proklamiral identiteto interesov med delavskimi razredi sovražnih dežel. Ko hitro se to zvrši in delavski sloj o celi akciji in delovanju pouči je vojska nemogoča, ker boriti se brez proletarijata je vsaka vojska fizična nemogočnost. To imenujemo anti-militarizem — stvar, katero imenuje cesar Viljem — "mejnarodna kuga."

Iz rojalnega stališča je delovanje tega urada brez dvomno zelo težko in vsebuje veliko sitnosti. V času Algeciraške afere je bil nemški cesar sumarično v kot potisnjen in ko ne bi bil urad v Bruselju pretil s splošno stavko za slušaj vojske, bi gotovo bila napovedana vojska med Francijo in Nemčijo. Grožna prihajajoča iz tega urada je zadela pravo struno in govorica o vojski je utihnila. Švedska in Norveška ste privolile v razdružitev brez vsake vojne ali sovraštva potom intervencije iz Bruselja. ("Cette main de fer dans un gant de velours") In ko je ruski car Nikolaj prosil za vojaštvo in denar pri svojih kolegih Fran Josipu in Viljemu, da bi s temi sredstvi zatrl revolucijo ob sosednih mejah stare Rusije je naletel na efektivno in organizirano opozicijo iz Bruselja, katero je obladila vročekrvne urade Nikolajevih zaveznikov in klanje proletarcev se je preprečilo. Pa tudi proklamacija "Massenstreik" iz Bruselja ima danes več upliva kot pa katerikoli carski ali kraljevi ukaz in uklanjajo se ji ne le samo proletarci, temveč kronane glave in njih adjutantje — kapitalisti.

In zopet ravno ta mejnarodni urad je učinil proslavlenje "rudeče nedelje", spomenico na krvave ruske žrtve. S tem proslavlenjem organiziral pa je miljone proletarcev raznih narodnosti, ki na ta dan protestirajo proti ruski avtokraciji in darujejo ogromne svote denarja za rusko revolucijo in rešitev proletarijata iz železnih verig ruske avtokracije.

Iz vsega tega je razvidna važnost in potreba tega mejnarodnega urada v Bruselju, ki ne deluje samo za mejnarodni mir ampak tudi združitev vseh proletarcev celega sveta. Med tem ko akcija tega urada in kongres nima nobenega obveznega efekta na narodne stranke je vendar moralni upliv na iste v takem pretežju, da celo delovanje raznih strank je enotno delovanje tega mejnarodnega urada. Ta urad ima nekak magnetičen upliv na narodne stranke in si ga lahko mislimo kot sredotočje celega socijalističnega gibanja.

Pomislimo samo na unifikacijo nekaterih pred kongresom v Stutgartu mestrinjajočih se strank v Rusiji, Franciji, Združenih državah in drugih deželah in kaj je združilo oziroma zjedinilo te stranke v mišlenju in delovanju?! Resolucije, sklenjene na Stutgarskem kongresu so združile te stranke in vplivale na nje. — —

Nobena posamezna skupščina mož na svetu nima toliko vpliva kot delegatje v Bruselju, ki reprezentirajo miljone delavcev in delavk celega sveta; in nikoli v življenju ni bilo še takega mogočnega kongresa, ki bi bil imel toliko uspehov, kot ravno oni, obdržavan lansko leto v Stutgartu na Nemškem.

Poglejmo si ob kratkem ta kongres.

Moč in število delegatov zbranih na kongresu je pred vsem največji dokaz rasti in napredka socijalistične stranke; ta kongres pa je britka skušnja vznemirjene plutokracije, ki s zavidlivim očesom in strahom v srcu gleda na rastečo moč svoje smrtne sovražnice.

Na tem shodu je bilo zbranih približno 1000 delegatov, reprezentirajočih skoro vsako deželo ali državo v Evropi, potem Japonsko, Južno Afriko, Argentinijo, Avstralijo, Združene države in veliko drugih držav v približnem številu 30.

Mimogrede naj omenim število glasov dovoljenih raznim državam ali deželam; in sicer: Nemčija, Avstrija-Češka, Francija, Angleška in Rusija vsaka po 20; Italija 15; Združene države 14; Avstralija in Belgija vsaka po 12; Danska, Polska, Švica, vsaka po 10; Finska, Holandska, Švedska, vsaka po 8; Španska, Ogrska, Norveška, vsaka po 6; Južna Afrika, Argentina, Bulgarija, Japonska, Rumanija, Srbija, vsaka po 4 in Luksenburg 2.

Liki našemu občeznanemu kontinentalnemu kongresu je bil ta Stutgarski kongres podoben revolucijonarni skupščini. Ta kongres ni imel ničesar podobnega drugim kongresom, ker ni bil nikakšna šviga švaga afera še manj pa podoben seji za izmeno olepotičenega prostaštva ali pa za potrditev kakekoli identitete interesov med kapitalom in delom. Delegati niso nosili zlatih čipkastih ornamentacij, golanj za odlikovanja ali pa rojalne pasove, pač pa ravno obratno, bili so skoro vsi delavci in nekateri so bili celo od svojih vlad smatrani kot **personae non gratae** (nezaželjeni državljani). Njih program je bil tako velik s načrtom socijalne demokracije tako razvitim, da smatramo vsako prejšno idejo ali gibanje, zapisano v zgodovini le za senco tega dela na tem kongresu. Narodne revolucije so bile mnogobrojne, vendar pa niso imele univerzalnega značaja, dokler se ni vzdignil internationalni socijalizem. Nikoli poprej se ni združil ves socijalni razred, neglede na polt, vero ali narodnost, s namenom prevrata ekzistirajočega, industrijelnega in političnega hlapčevanja. Tako so ti kongresi, ki so nekako vplivali na napredno gibanje Socijalizma, imeli v sebi "nekaj novega pod sloncem" — popolno in stanovitno enakopravnost delavstva.

(Dalje prih.)

Maščevanje Laha.

V Mestre blizo Benedk je igrala neka družba v Cirkusu. V družbi sta bila umetnika na trapec-u Antonio Raffaeli in njegova žena. Raffaeli je sumničil, da mu žena ni zvesta, in da ga z posestnikom Giuseppe Damerini goljufa.

Ko se je prestava vršila, je Raffaeli tekmeca Damerinia med občinstvom zapazil nakar je eno vrv trapeca, na kojim je žena igrala, odvezal in strmoglavila se je v globočino med množico. Umrla je na mestu. Tekmec Damerini je skočil v areno in se vrgel čez mrtvo ljubimko, a Raffaeli je s sekiro Dameriniju glavo odsekal, nakar se je policiji sam javil.

Dnevni kurz. — 100 kron pošljem v staro domovino za $20.40 am. veljave, pri tem je poštnina že všteta. J. J. Pollak, 534 W. 18. Str., Chicago.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9 CHICAGO ILL.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

KRITIČNI MOMENT.

Kadar kak član družine zboli, takrat mora biti odločitev hitra; razven v slučajih neprebavnosti, ali ne slasti do jedil, in da se počutite slabe, kar ne štejemo kritičnim momentom, in to tudi vemo.

Vsako najmanjšo hrano redno prebavijo, pomnožujejo kri, in odstranjujejo vsako nevarnost od telesa. Kadarkoli se vam torej preti, da

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

je najpripravnejše zdravilo za take bolezni, s katerimi se tro in zamesljivo ozdravi. Izvrtrno učinkuje na želoečne vce in pospešuje aktivno vse organe, tako, da vsako najmanjšo hrano redno prebavijo, pomnožujejo kri, in odstranjujejo vsako nevarnost od telesa. Kadarkoli se vam torej pripeti, da

nimate slasti do jedil,
se počutite utrujene,
imate teški glavobol,
nemorate mirno spati,
ali da ste bledi je

čas, da upotrebujete Trinerjevo zdravilno grenko vino, ker le ono edino spravi vse prebavljenje zopet v pravi red. Dela, kri čisto, obraz lep, telo močno in živo mižljenje.

RABITE GA V VSIH POTREBAH.

NA PRODAJ V LEKARNAH in PRI IZDELOVATELJU

Jože Triner

616 So. Ashland Ave., CHICAGO, ILLINOIS.

Trinerjeva Brinjevec in Slivovka so nepresegljive pijače. Uprašajte trgovce po njih.